ЎзССР Давлат китоб палатаси
Гос. книжная палата

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

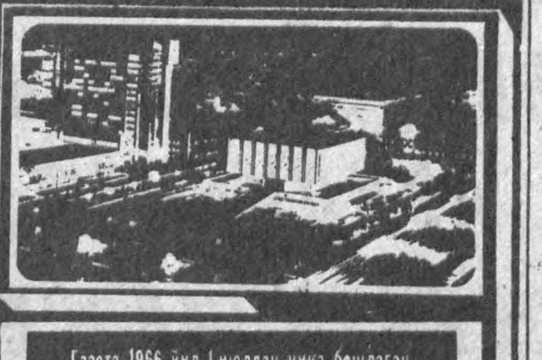

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 76 (8. 274) ◆ 1993 йил 29 апрель, пайшанба ◆ Нархи 5 сўм

ЎЗБЕКИСТОН—ГЕРМАНИЯ: МУЗОКАРАЛАР БОШЛАНДИ

РАТА—ТАСС мухбирининг Бонндан хабар қилишича, 27 апрель куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Германия пойтахтига етиб келди.

28 апрель куни расмий учрашувлар бошланди. Ўзбекистон раҳбарининг ГФР Федерал Президенти Рихард Фон Вайцзеккер билан суҳбати чоғида икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларини ривожлантиришнинг долзарб муаммолари муҳокама қилинди. Рихард Фон Вайцзеккер ҳозирги пайтда ГФР ва Ўзбекистон ўртасидаги муносабатларни тараққий эттиришга кенг имкониятлар очилганини таъкидлади, Ўзбекистондаги немис қавмига қадимий ибодатхона биноси қайтарилгани учун миннатдорлик изҳор этди.

Ислом Каримов суҳбат давомида туб жой аҳоли билан Ўзбекистондаги немис миллатига мансуб фуқаролар ўртасида самимий, аҳил муносабатлар қарор топганини айтиб ўтди. Ҳозир республикада 40 минг немис яшайди. Ўзбекистон раҳбари ГФР Президентига республикада амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳот ҳақида сўзлаб берди. Германия бу ислоҳотлар жараёнини қўллаб-қувватлайди, деб умид билдирди.

Сафар дастурида ГФР канцлери Гельмут Коль, вазирликлар ва идоралар раҳбарлари, мамлакат савдо-саноат доиралари вакиллари билан учрашувлар ҳам кўзда тутилган.

(ЎзА).

2-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасида кўп йиллардан бери самарали меҳнат қилиб келаётган ишчилар кўплаб топилади. Корхонада ўттиз саккиз йилдан бери ишлаб келаётган Муяссар Эгамбердиева ва йигирма олти йилдан буён меҳнат қилиб келаётган Ўткир Ёдгоровлар шулар жумласидандир.

* * *

Яқинда «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмасида телевизор ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бунда корхонанинг илғор ишчиларидан Любовь Богданова ва Дилфуза Маюсуповаларнинг ҳам ҳиссаси бор. Чунки улар телевизор йиғишни қисқа вақт ичида ўзлаштириб олишди.

Андрей Пишненко суратлари.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Наманган ва Бухоро вилоятлари фаолларининг йиғилишларида Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Жиззах ва Сурхондарё вилоятлари Кенгашларининг сессияларида сўзлаган нутқларида баён этилган фикрлардан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама этилди.

● Ўзбекистонда жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг бир гуруҳ мутахассислари меҳмон бўлиб турибдилар. Улар қатор даволаш муассасаларининг иши билан танишдилар, республика соғлиқни сақлаш вазирлигида тиббий суғуртага ўтиш масалаларига бағишланган кенгашда иштирок этдилар.

● Шовотдаги подшипник заводида Германия, Чехия ва Словакиядан келтирилган машина-ускуналарни ўрнатиш ниҳоясига етмоқда. Келгуси ойдаёқ бу ерда пахта териш машиналари учун подшипниклар ишлаб чиқариш бошланади. Корхонанинг лойиҳа қуввати йилига 5 миллионта подшипник ишлаб чиқаришга мўлжалланган.

● Бош вазир, футбол федерациясининг президенти Абдулҳошим Муталов раислигида федерация ижроия комитетининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда Вазирлар маҳкамасининг яқинда қабул қилган қарори асосида республикада футболни ривожлантиришнинг энг муҳим муаммолари кўриб чиқилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Кеча Минскда бўлиб ўтган Ҳамдўстлик ҳукумат раҳбарларининг навбатдан ташқари учрашувида МДҲнинг ишчи гуруҳи ижроия котибиятга айлантирилди, мувофиқлаштирувчи-маслаҳат комитети ташкил этилди. Ҳамдўстлик давлат ва ҳукумат раҳбарларининг учрашуви 26 майда Москвада ўтказиладиган бўлди.

● Россия мустақил касаба уюшмалари федерацияси билан Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси ўртасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида шартнома имзоланди.

● Қалмиқистоннинг яқинда сайланган президенти К. Илюмжинов яқин вақт ичида республикада барча даражадаги халқ депутатлари Кенгашлари тарқатиб юборилишини айтди. Бу ерда Вазирлар маҳкамаси ҳам тарқатиб юборилди. Республикада 40 вазирдан бештасигина қолди.

● 25 апрелдан бошлаб Украинада темир йўл чипталарининг нархи тўрт бараварга оширилди.

● Россияда 1992 йилда 129,5 тонна, бундан бир йил аввалдагидан 12 тонна кам олтин қазиб олинганлиги эълон қилинди. Шу йилнинг биринчи чорагида мамлакатда олтин қазиб олиш яна 6 тоннага камайган.

● Шу йил июнь ойида Россия Марказий банки 50 минг рубль миқдоридаги қоғоз пулларни муомалага чиқаришни мўлжалламоқда.

ХОРИЖДА

● Америка Қўшма Штатларининг пойтахти Вашингтонда жаҳон банки Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ҳамда тараққиёт дастурлари томонидан уюштирилган Орол муаммоларига бағишланган халқаро анжуман иш бошлади. Унда Марказий Осиё давлатлари, шунингдек халқаро ташкилотлар вакиллари иштирок этмоқдалар.

● Польшанинг собиқ раҳбари Войцех Ярузелскийга 1973 йилда ишчилар намойишларини бостириш, бунинг оқибатида 45 кишининг ўлдирилиши билан боғлиқ айблов тақдим этилди. Агар бу айблов судда тасдиғини топса, у 15 йил муддатга қамоққа ҳукм қилиниши мумкин.

● Америка Қўшма Штатлари маблағни тежаш мақсадида яқин йиллар ичида хориждаги ўзининг 270 та элчихона ва ваколатхоналаридан 20 тадан кўпроғини ёпиш ниятида.

● Германияда давом этаётган шайбали хоккей бўйича жаҳон биринчилигида ярим финал қатнашчилари аниқланди. Бу босқичда Канада ва Россия ҳамда Швеция ва Чехия хоккейчилари куч синашадилар.

● Ўзбекистон—БМТ

Холид МАЛИК:

«ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚАРО ҲАМЖАМИЯТДАН МУНОСИБ ЎРИН ЭГАЛЛАМОҚДА»

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 1992 йил 16 ноябридаги келишувига асосан, шу йил январь ойида мамлакатимизда БМТнинг ваколатхонаси очилди. Жаноб Холид Малик БМТнинг Ўзбекистондаги вакили этиб тайинланди. Ўзбекистон миллий ахборот маҳкамаси мухбири Амирқул Карим Холид Малик жаноблари билан суҳбатда бўлди.

— Жаноб вакил, мустақил Ўзбекистоннинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлганига бир йилдан ошди. Ўзбекистоннинг обрўли халқаро ташкилот аъзоси сифатидаги илк қадамларини қандай баҳолайсиз?

— Ўзбекистоннинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлиши муҳим тарихий воқеадир. Зеро, Ўзбекистон халқаро ҳамжамиятнинг ажралмас бўлагига айланди. БМТга аъзолик дунёга юз очаётган Ўзбекистон учун кенг имкониятлар яратади. Ушбу мўътабар минбар ёрдамида Ўзбекистон жаҳоннинг муҳим муаммоларини ҳал этишда фаол иштирок этади, лозим бўлганда жаҳон ҳамжамияти кўмагига таянади.

Ўзбекистоннинг халқаро ҳамжамиятдаги илк одимлари унинг БМТда муносиб ўрин эгаллаётганидан дарак беради. Айниқса, Марказий Осиёда, хусусан, Тожикистонда тинчликни қарор топтириш масаласида Ўзбекистоннинг кўрсатаётган ташаббуслари қўллаб-қувватлашга лойиқ. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг бу масалада халқаро ҳамжамият раҳбарига ёзган кейинги мактуби ҳам БМТ Бош котиби жаноб Бутрос Ғолийнинг муносиб эътиборига сазовор бўлиши шубҳасиз.

— Ўзбекистон билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қайси соҳаларда ҳамкорлик қилмоқда? Бу ҳамкорликнинг ривожланиши учун БМТнинг мамлакатимиздаги ваколатхонаси қандай ишларни амалга оширяпти?

— Ўзбекистон билан БМТ хусусийлаштириш, бошқарув самарадорлигини ошириш, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш соҳаларида ўзаро фойдали ҳамкорлик қилиб келмоқда. Айни пайтда Ўзбекистонда БМТнинг 7 миссияси фаолият кўрсатмоқда. Улар атроф муҳитни муҳофаза қилиш, бошқарувни такомиллаштириш, БМТнинг кўнгиллилар дастурини амалга ошириш, чет элларда яшаётган ватандошларнинг Ўзбекистонга ёрдамини уюштириш (токтэн) ишлари билан машғулдирлар. Биз Ўзбекистон раҳбарияти билан келишган ҳолда фаолият юритаяпмиз. Бу ҳамкорлигимизнинг янада самарали бўлишига яхши имкониятлар яратмоқда.

Ваколатхонамиз шу йилнинг январь ойида иш бошлади. Албатта, ҳамма иш бошланишида қийинроқ кечади. Бироқ, Ўзбекистондаги ташкилотимиз нисбатан ёш бўлишига қарамай, кенг кўламли иш олиб боряпмиз. Чунки ташкилий ташвишлар асосий ишнинг самарадорлигига таъсир этмаслиги керак. Шунинг учун ҳам ходимларимиз тер тўкиб ишлашяпти. Бу Ўзбекистоннинг фойдаси йўлидаги меҳнатдир. Ваколатхонамизнинг, шахсан менинг фаолиятим ҳам ўзаро ҳамкорликдан Ўзбекистон кўпроқ манфаатдор бўлишига йўналтирилган.

Яқин орада бизга ажратилган янги бинога кўчиб ўтамиз. Бу Тошкентнинг Тарас Шевченко кўчасида жойлашган жуда яхши бинодир. Ваколатхонамизда БМТ — Ўзбекистон дўстлиги хонаси ташкил этмоқчимиз. Эшикларимиз биз билан мулоқотга эҳтиёж сезаётган, кўмагимизга муҳтож бўлган барча учун ҳамиша очиқ бўлади.

— Ўзингиз ҳақингизда ҳам сўзлаб берсангиз...

— Асли покистонлиикман, Покистонда, кейинроқ Англияда таҳсил олдим. Узоқ йиллар иқтисоддан дарс бердим. БМТда ишлаётганимга ҳам анча бўлди. Нью-Йоркда, Жанубий Америкада, Непалда ишладим. Иқтисод бўйича мутахассис бўлганим сабабли менежмент соҳасида маслаҳатчи, экспертлик қилдим.

Оилалиман, рафиқам, икки қиз, бир ўғлим бор. Ўзбекистонга келганимдан ғоят мамнунман. Бу ерда ўзимни худди ватанимда юргандек ҳис қиляпман. Ўзбекистон билан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг самарали ҳамкорлиги учун қўлимдан келган барча ишларни қилишга ҳаракат қиламан.

БИР ТАН, БИР ЖОН БЎЛАЙЛИК

Тошкент шаҳар туманлари фаолларининг йиғилишларидан

● Республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг Жиззах ва Сурхондарё вилоятлари Кенгашларининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқларидан келиб чиқадиган вазифаларга бағишланган фаоллар йиғилишлари шаҳримиз туманларида бўлиб ўтяпти. Фаоллар ҳозирги вазиятга жиддий ёндошиб, мавжуд нуқсонларнинг ўз вақтида бартараф этилиши зарурлигини таъкидлашмоқда.

ШАЙХОНТОҲУР тумани фаоллари туман ҳокимлиги мажлислар залида тўпланишиб, туманда ижтимоий-сиёсий вазиятни янада барқарорлаштириш, бир тану бир жон бўлиб, она диёр истиқболи йўлида катта куч-ғайрат билан меҳнат қилиш, ҳар бир раҳбар Ватан тақдирини, миллатлар тотувлигини, қолаверса, таниш-билишчилик эмас, балки келажагимиз равнақи учун ғайратли, зукко раҳбарларни жой-жойига қўйиш лозимлиги ҳақида тўхталишди.

Сўзга чиққан ХДП туман биринчи котиби Э. Холмирзаев, ижарадаги «Орзу» чарм атторлик ва спорт анжомлари ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбари Р. Содиқов, Бош универсал дўкони директори Н. Аъзамқулов, туман озиқ-овқат савдо ташкилоти директори Ғ. Боймуҳамедов, туман давлат назоратчиси Д. Миртожиев, туман маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш кенгашининг раиси А. Шоҳидов, туман ҳокими А. Миржалиловлар қўйилган масалалар кўлами катта ва мураккаб эканлиги, шунингдек, бугунги кундаги қийинчиликларни енгиб ўтиш, уларни ҳал этиш ҳам туман аҳолиси учун ҳаётий заруратлиги, модомики шундай экан, турли баҳона-сабабларни рўкач қилмай, уларни бажариш йўлларини излаш лозимлиги хусусида тўхталишди.

Фаоллар йиғилишида сўзга чиққан Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари Бахтиёр Ҳусанбоев юқорида тилга олинган муаммоларни туман фаоллари ғайрат билан бартараф этажагига умид билдирди.

ШУНИНГДЕК, Бектемир тумани фаолларининг ҳам йиғилиши бўлиб ўтди. Бу ерда ҳам йиғилиш кун тартибида битта масала, яъни Президентимизнинг Жиззах ва Сурхондарё вилоятлари Кенгашлари навбатдан ташқари сессияларидаги нутқидан келиб чиқадиган вазифаларни белгилаб олиш турар эди.

Фаоллар йиғилишини очган туман ҳокими Шукурилло Ҳикматов ва кейин сўзга чиққан йиғилиш қатнашчиларидан М. Йўлдошев, И. Пророков, М. Салиҳов, Т. Маҳмудовлар оғишмай меҳнат қилиш, тумандаги ҳар бир корхона, ташкилот, муассасаларда, мактаб ҳамда маҳаллаларда таълим ва тарбиявий ишларни яхшилаш ҳақида гапирдилар.

Бектемир тумани фаолларининг йиғилишида Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари Бурхон Алиев қатнашди.

Эркин ЭСИРГАДИЕВ.

* *Мутасаддилар фикрича...*

Дўконларда—болалар кийимлари

Ҳурматли таҳририят! Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг «1993 йилда республика аҳолисини болаларга аталган моллар ва ип-газламалар билан белгиланган миқдорда имтиёзли нархларда таъминлаш тўғрисида»ги қарорида шу йилнинг 1 апрелидан бошлаб шаҳарнинг бутун ҳудудида юқорида қайд этилган буюм турларини аҳолига савдо тармоқлари орқали сотишни жорий этиш, қисқа муддат ичида бундай моллар билан савдо қилувчи дўконларни аниқлаш ва улар рўйхатини тасдиқлаш кўзда тутилган эди. Мана қарор кучга кирганига ҳам бир ойча бўляпти. Шундай экан бу хусусдаги ишлар қандай бормоқда? Имтиёзли нархлардан фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлган оилаларга қайси дўконлар хизмат кўрсатяпти? Улар қаерларга жойлашган? Шу ҳақда мутахассис шарҳи берилса фойдадан ҳоли бўлмасди.

Юнусобод туманининг 15-мавзеида истиқомат қилувчи бир гуруҳ оилалар номидан: **Шаҳло ҲАЙДАРОВА.**

Шукур ЮСУПОВ, «Тошкентсавдо» концернининг саноат моллари бўлими мудири:

— Ушбу қарор эълон қилингандан кейин орадан кўп ўтмай Тошкент шаҳар Ҳокими А.И. Фозилбеков ҳам шаҳар аҳолисини болаларга аталган асосий турдаги энг зарур моллар ва ип-газламалар билан имтиёзли нархларда кафолатли таъминлаш тўғрисидаги қарорни имзолаган эди. Авваламбор бу ҳужжатларни аҳолини ижтимоий ҳимоялаш йўлида қилинган яна бир ғамхўрлик деб тушунмоқ керак. Бундан руҳланган концернимиз мутасаддилари ҳам бу хусусдаги ишларни режа асосида олиб боришди. Идорамизда бу масала билан шуғулланувчи ташкилий ҳайъат тузилди.

Агар ҳозиргача қилинган ишлар юзасидан гапирадиган бўлсам, шаҳар бўйича болалар учун мўлжалланган кийим-кечакларни сотадиган 13 та дўкон ташкил этилди. «Болалар дунёси» фирмаси шаҳримизнинг еттита туманидаги аҳолига хизмат кўрсатишни ўз зиммасига олди. Хўш, улар қайси жойдаги дўконлардан иборат. Миробод, Юнусобод, Шайхонтоҳур, Мирзо Улуғбек, Акмал Икромов, Ҳамза, Собир Раҳимов туманларидаги Пушкин ва Аҳмад Дониш кўчаларида жойлашган 1, 2 ва 9-дўконлар, Жанггоҳ майдонидаги бош дўкон, «Ғунча» кинотеатри олдидаги 3, Фарҳод ярмаркасидаги 4, Лисунов кўчасидаги 10-дўконлардир, Собир Раҳимов туманига ҳам Жанггоҳ майдонидаги бош дўкон хизмат кўрсатади.

Яккасарой ва Чилонзор туманларига Яккасарой, Чилонзор савдо марказлари, Сергели ва Бектемир туманларига эса ўша манзилда жойлашган 4 ва 7/1 ҳамда 16-дўконлар, Шайхонтоҳур туманига «Кичкинтой» дўкони, Мирзо Улуғбек шаҳарчаси аҳолисига «Улуғбек» дўкони хизмат кўрсатмоқда.

Шаҳримиз туманларида яшовчи имтиёзли нархлардан фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлган оилалар ушбу номлари қайд этилган дўконларга мурожаат этишлари мумкин.

Энди аҳолининг ҳар бир жон бошига йилига 3 метрдан 50 фоизли чегиртма билан сотиладиган ип-газламалар масаласига келсак, бундай дўконлар ҳар бир туманда бештадан саккизтагача белгиланган. Уларнинг сони кўплиги учун назаримда бу узундан-узоқ рўйхатни ном-ма-ном келтириб ўтириш жоиз бўлмаса керак. Агар аҳоли лозим топса бундай дўконлар манзилгоҳини ўзи истиқомат қилаётган туман ҳокимияти қошидаги савдо идораларига қўнғироқ қилиб билиб олиши мумкин.

● *«02» хабар беради*

Жиноят жазосиз қолмайди

Шу йилнинг 12 апрелидан 18 апрелигача бўлган кунлар ичида Тошкентда 292 марта жиноятчилик ҳоллари рўй берганлиги ички ишлар идоралари томонидан қайд этилди. Бироқ ҳафтанинг ўзида жиноятларнинг 237 таси фош этилган.

● 12 апрель тунда 6 номаълум кимса Умаров кўчасида УАЗ—452 автомашинасига ёш қизни зўрлаб ўтқазишган. Машина ичида эса куч ишлатиб унинг ёнидан сариқ металлдан тайёрланган занжирли тақинчоқ, ичида пуллари ҳам бўлган сумка, пардоз-андоз йиғмаси ва калькуляторни тортиб олиб қўйишган. Яккасарой тумани ички ишлар бўлими ходимлари зудлик билан жиноятчиларни излашга отланишди. Натижада тез орада юқоридаги талончиларнинг барчаси ушланди. Ҳозир жиноий иш очилиб, тергов ҳаракатлари кетмоқда.

● Худди шу куни кундузи номаълум кимса Қорақамиш даҳасидаги хонадонларнинг бирига кириб, унинг ичидан юз минг сўм пул ва қўлга илингулик нарсаларни олиб, жуфтакни ростлаган. Собир Раҳимов тумани ички ишлар бошқармаси тартиб посбонларининг кўрган чора-тадбирлари натижасида мазкур жиноятни амалга оширган пойтахтдаги олий ўқув юртларидан бирининг талабаси, 1974 йилда туғилган йигит қўлга олинди.

● 16 апрель куни номаълум кишилар Юнусобод даҳасидаги гаражларнинг бирининг остидан лаҳм қазиш йўли билан гаражга кирганлар ҳамда унинг ичидаги ВАЗ—21011 маркали машинанинг Японияда ишланган магнитофони, товуш кучайтиргичи ва автомобиль ҳужжатларини ўғирлаб дарҳол жуфтакни ростлаганлар. Тез орада Юнусобод тумани ички ишлар бошқармаси жиноят қидирув бўлими ходимлари ушбу ўғирликни амалга оширган тўртта ёш йигитни ушлашган. Улар тергов пайтида юқоридаги жиноятни амалга оширганликларини бўйинларига олишди.

● 17 апрель куни 6-шаҳар касалхонасига 1973 йилда туғилган йигит кўкрак қафаси жароҳатланган ҳолда келтирилди. Бироқ жароҳатнинг оғирлиги туфайли икки соатдан сўнг у ҳаётдан кўз юмди. Мазкур жиноят юзасидан Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг жиноят қидирув бошқармаси ходимлари қидирув ишларини бошлаб юборишди. Тез орада ушбу қотилликни 1976 йилда туғилган ўсмир амалга оширганлиги аниқланди. У қўлга олингач ҳақиқатан ҳам ўртада чиққан жанжал сабабли пичоқ жароҳати етказганлигини бўйнига олди.

● 17 апрель куни пойтахт Ички ишлар бош бошқармаси жиноят қидирув хизмати ходимлари томонидан муқаддам судланган, 1969 йилда туғилган фуқаро устидан ўтказилаётган тергов пайтида маълум бўлдики, жиноятчи ўзининг 32 ёшли шериги билан шу йилнинг январь ойида Сергели туманидаги Восточная кўчасида истиқомат қилувчи нафақахўрнинг хонадонига кириб, аввал уни яхшилаб дўппослаганлар, сўнг оёқ-қўлини боғлаб телевизори, радиоприёмниги, озиқ-овқат маҳсулотлари ва кийим-кечакларини олиб қочиб кетишган.

Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармасининг матбуот шўъбаси.

«ИНСОН ВА ТАБИАТ» ТАНЛОВИ ҒОЛИБЛАРИ

● Республика табиатни муҳофаза қилиш жамияти ва Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси томонидан 1992 йилда «Инсон ва табиат» шиори остида матбуот саҳифаларида табиатни муҳофаза қилиш масалаларига бағишланган энг яхши мақолаларни ёритиш бўйича республика танловига якунлар чиқарилди.

Ҳайъат республика газеталари жамоалари орасида «Ўзбекистон овози» газета таҳририятини, вилоят газеталари жамоалари орасида «Ташкентская правда» газета таҳририятини ва шаҳар ҳамда туман газеталари орасида «Тошкент оқшоми» ҳамда Наманган вилоятининг «Жанговар меҳнат» газета таҳририятини танловнинг ғолиблари деб эълон қилди.

«Вечерний Ташкент» газета таҳририяти республиканинг шаҳар ва туман газеталари орасида иккинчи ўринни эгаллади.

Ғолиблар ва совриндорларга дипломлар ва пул мукофотлари топширилади.

АДОЛАТЛИ ДЕМОКРАТИК ДАВЛАТ АРКОНИНИНГ БЕШ АСОСИЙ ҚОИДАСИ

Иқтисодиётни бошқаришда, айниқса янги бозор иқтисодиёти қурилаётганда, янги тузум барпо этилаётганда давлат бошқарув тизимини қўлдан чиқармаслиги керак, ҳукумат, яъни давлат асосий ислоҳотчи бўлмоғи лозим.

Ислом КАРИМОВ.

Собиқ Иттифоқ парчаланиб кетганидан сўнг мустақилликка эришган ёш давлатлар олдида энг асосий: иқтисодий ислоҳотни қандай амалга ошириш керак, деган савол кўндаланг бўлди. Ҳамма тоталитар тузумдан янги жамиятга ўтишда иқтисодий ислоҳотлар зарурлигига шубҳа қилмаяпти. Аммо шу ўринда бу ислоҳотларни ким қандай, қайси муддатларда ўтказади, деган саволлар пайдо бўлади.

Ижтимоий онгда ишлаб чиқариш билан истеъмолчи ўртасидаги муносабатларнинг энг мақбул бошқариб турувчиси сифатида бозорнинг зарурлиги шаклланиб бормоқда. Аммо бозор муносабатлари қандай шакллантирилиши керак? Бозорни барпо этишда давлатнинг вазифаси нимадан иборат?

Бунга турлича қарашлар мавжудлиги сир эмас. Айримлар давлат аралашувини мутлақо инкор этадиган «соф бозор» тарафдорларидирлар. Шу билан бирга бозорни давлат томонидан бошқариб туриш, яъни «аралашган иқтисодиёт»ни тарғиб этувчилар ҳам йўқ эмас.

Шундай экан, бозорга ўтиш даврида давлат қандай асосий вазифаларни бажариши керак, деган савол туғилиши табиийдир. Бунга **давлатнинг асосий вазифаси бозор субъектлари, яъни ишлаб чиқарувчилар ва истеъмолчилар манфаатларини ҳимоя қилишдан иборат**, деб жавоб бериш мумкин. Бу нимада ўз ифодасини топади?

Биринчидан, сиёсий ва миллатлараро можароларни бартараф этиш ва олдини олиш йўли билан бозорни шакллантириш учун барқарор шарт-шароитлар яратилиши керак.

Иккинчидан, иқтисодиётдаги тизим номутаносиблигини бартараф этиш лозим.

Учинчидан, хусусийлаштиришни амалга ошириш ва мулкчиликнинг турли шакллари пайдо бўлишини таъминлаш.

Тўртинчидан, ислоҳотларни қўллаб-қувватлаш учун ижтимоий негизни кенгайтириш мақсадида ҳамма турдаги нарх-наволарни назорат қилиш ва бошқариб туриш.

Бешинчидан, иқтисодий муносабатларни расмиятчиликдан халос этиш.

Шуни таъкидлаш кераккки, бозор муносабатларига ўтиш Ўзбекистон учун ғоят ноқулай шарт-шароитларда бошланди. Жумладан, 1990 йилда аҳоли жон бошига ҳисоблаганда Ўзбекистон ҳиссасига тўғри келадиган ялпи миллий маҳсулот собиқ Иттифоқда бўлган ўртача даражадан 1,7 баробар, миллий бойлик эса икки баробар кам эди. Республика саноатида меҳнат унумдорлиги собиқ СССРдаги ўртача кўрсаткичдан 1,7 баробарга, қишлоқ хўжалигида эса 1,8 баробарга кам эди. Ўзбекистон аҳолисининг сони собиқ Иттифоқ аҳолиси салмоғида 7 фоизни ташкил этар эди. Аммо республиканинг собиқ Иттифоқ ялпи миллий маҳсулотидаги салмоғи тўрт фоизга, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмида 1,7 фоизга, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқаришда 4,6 фоизга, миллий бойликда эса уч фоизга тенг эди.

Бундай қолоқликнинг ўз сабаблари бор эди. 70—80 йилларга келиб республикада аҳоли ва ишчи кучи сонининг ўсиши моддий-техника негизини ана шунга тегишли равишда ривожлантириш билан мутаносиб қилинмади. Бунинг устига моддий ишлаб чиқариш ва ижтимоий соҳаларда катта қолоқликка йўл қўйилди. Маълумки, Ўзбекистонда аҳолининг табиий ўсиши собиқ Иттифоқдаги ўртача даражадан уч баробар кўпдир. Бунинг устига туб аҳоли амалда бошқа жойларга кўчмайди. Лекин республиканинг бу нуфус хусусияти ҳисобга олинмас эди. Собиқ СССРда капитал маблағлар ва ижтимоий истеъмол жамғармалари ана шу ўсишга номутаносиб тарзда тақсимланар эди.

Қолоқликнинг иккинчи сабаби тизим сиёсатидаги хатолардир. Ўрта Осиё республикаларида халқ хўжалигининг саноат тармоқларини жадал ривожлантириш мақсадга мувофиқ эмас, деб ҳисобланар эди. Собиқ марказнинг фикрича биз асосан қишлоқ хўжалиги билан шуғулланишимиз керак эди. Бунда ўлкада ер майдонлари чекланганлиги, тез ўсаётган аҳолини иш билан таъминлаш кескинлашиб бораётганлиги ҳисобга олинмасди. Масалан, республика аҳолиси жон бошига тўғри келадиган ҳайдаладиган экин майдонлари 1970 йилдаги 0,3 гектардан 1990 йилда 0,12 гектаргача, суғориладиган ерлар эса тегишлича 0,19 дан 0,17 гектаргача камайди. Ернинг етишмаслиги бир муаммо бўлса, иккинчи муаммо ҳар бир ходим ҳисобига тўғри келадиган экин майдонларининг камлиги (1,8 гектар) эди. Бу комплекс механизациялашни ниҳоясига етказишга, меҳнат унумдорлиги ва унга ҳақ тўлашни оширишга тўсиқ эди.

2. ДАВЛАТ—АСОСИЙ ИСЛОҲОТЧИ

Президент Ислом Каримов Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн биринчи сессиясида сўзлаган нутқида шунинг учун ҳам халқ хўжалигида тизимни қайта қуриш сиёсатини ўтказиш яқин келажакдаги энг муҳим вазифа, деб таъкидлади.

Тараққиётнинг ҳозирги босқичида қишлоқ хўжалиги устивор ривожланишини таъминлаш зарурдир. Озиқ-овқат муаммоси ҳал этилиши билан халқ хўжалиги саноат тармоқлари ҳам тараққий эта бошлайди. Иқтисодий ўсиш суръатлари худди ана шунга боғлиқ бўлади. Буни саноат жиҳатидан тараққий этган давлатлар тажрибаси ҳам кўрсатиб турибди.

Шунинг учун илм-фан тараққиётини таъминлайдиган тармоқларни ривожлантириш аҳоли зич яшайдиган жойларда янги, асосан кичик корхоналар қуриш, мавжуд корхоналардаги асбоб-ускуналардан фойдаланишни яхшилаш (смена коэффициентини ошириш), қишлоқ жойларида корхоналарнинг бўлимлари ва цехларини ташкил этиш, шахсий меҳнат фаолияти, касаначиликни кенгайтириш талаб этилади. Айни пайтда туб аҳолини малакали ишчилар, муҳандис-техник ходимлар ва олимларни тайёрлашни йўлга қўйиш керак.

Бугунги кунга қадар республика халқ хўжалигининг деярли барча тармоқларида тугалланмаган технологияга эга бўлган ишлаб чиқариш, ярим тайёр маҳсулотлар тайёрлаш етакчи ўринни эгаллаб келди. Ҳозирча биз бой хом ашё ресурсларини тайёр маҳсулотга айлантира оладиган зарур қувватларга, мукаммал технологияларга эга эмасмиз. Собиқ марказ томонидан Ўзбекистонга хом ашё базасига қарашдан иборат сиёсат оқибатларини бартараф этиш учун ҳали кўп иш қилиниши керак. Тизимни қайта қуриш, тайёр маҳсулотларни ишлаб чиқариш ялпи миллий маҳсулот ишлаб чиқаришни икки баробарга, миллий даромадни эса уч баробарга кўпайтириш имконини беради.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг иқтисодиётни бошқаришда давлат бошқарув тизимини қўлдан чиқармаслиги керак, давлат асосий ислоҳотчи бўлиши лозим, деган кўрсатмаси ғоят катта аҳамиятга эгадир. Зеро, ислоҳотлар ғоят мураккаб жараён ҳисобланади.

Бу масалада ўзибўларчиликка йўл қўйиш энг аввало ўтказиладиган ислоҳотларга хавф туғдиради.

Шундай экан, ўзгартишлар давлат бошчилигида амалга оширилиши лозим ва зарур. Акс ҳолда халқ ўз ҳолига ташлаб қўйилади.

Бу масалада давлат билан корхона ўртасидаги муносабатларнинг тўғри йўлга қўйилиши катта аҳамият касб этади. Давлат корхонага иложи борича энг кўп иқтисодий самарадорликка эришишига кўмаклашиши керак. Аммо бу халқ хўжалиги самарадорлигига ва пировард оқибатда жамият манфаатларига зид келмаслиги зарур. Бу икки мезонга қатъий амал қилиш осон иш эмас. Шуни айтиш мумкинки, корхона муайян бир давр ичида ғоят юксак самарадорликка эришиши мумкин. Лекин бу ҳолда унинг келажакда узоқ муддат барқарор ишлашига зиён ҳам етказилиши эҳтимолдан ҳоли эмас. Алоҳида корхоналар ҳамиша ҳам ўз истиқболларини тўғри аниқлай ва баҳолай олмайдилар. Уларнинг ўз фаолиятларининг тармоқ ва умуман иқтисодиёт учун кутилаётган оқибатларини тўғри илғаб олишларига доимо имкон бўлавермайди. Давлат эса бутун жамият манфаатларини ифода этар экан, бу эҳтимол кутилаётган истиқболни олдиндан кўра билиши ва корхона, шунингдек тармоқнинг узоқ муддатли истиқболлари тўғрисида ғамхўрлик қилиши керак. Бунда тизимдаги номутаносибликларга йўл қўймаслик ҳақида ҳам ўйлаш керак бўлади.

Бозор муносабатлари шаклланиб бўлган Ғарб давлатларида ҳам давлатнинг бошқарув тизимини қўлдан чиқармаётганлигига кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Америка Қўшма Штатлари ва қатор бошқа , мамлакатларда қишлоқ хўжалигининг асосий турдаги маҳсулотлари учун кафолатли нарх-наволар мавжуддир. Иқтисодий сабабларга кўра эмас, балки об-ҳаво шароитлари натижасида у ёки бу маҳсулот керагидан ортиқча тайёрланган бўлса, ҳукумат ташкилотлари ана шу ортиқча маҳсулотни харид қилиб оладилар. Бу билан бозордаги нарх-наволар кескин ўзгариб кетмаслигига кафолат яратилади. Аксинча қурғоқчилик ёки бошқа табиий офатлар натижасида қишлоқ хўжалигининг у ёки бу маҳсулотлари камроқ етиштирилган бўлса, тўпланган заҳиралар бозорга чиқарилади ва бу билан нарх-наво бошқариб турилади.

Иқтисодиётда давлат бошқарув тизимига амал этилишида техника тараққиёти соҳаси алоҳида хусусиятларга эга. Маълумки, технологиядаги ўзгартишлар капитал маблағлар сарф қилиниши орқали амалга оширилади. Ғарб иқтисодиётида амалда ана шу маблағлар фирмалар томонидан ажратилади ёки бозор пул манбаларини кредит сифатида жалб этиш ҳисобига қилинади. Корпорациялар фойдаларига солинадиган солиқ ҳамда фойдадан маблағ ажратиш ана шу жараёнга имкони борича ҳалақит бермасликни кўзлаб бошқариб борилади.

Совет иқтисодиётида эса капитал маблағларнинг аксарият қисми марказлаштирилган ҳолда ажратилар эди. Бу аввал корхоналардан улар пул маблағларининг аксарият қисми тортиб олинишини, сўнг ана шу маблағлар ёки марказлаштирилган бюджет капитал маблағлари сифатида қайтарилишини билдирарди. Бу маблағлар умуман қайтарилмаслиги ҳам мумкин эди. Бу ҳолларда марказий режалаштириш ва режалаштиришдаги якка ҳокимлик оқибатида маблағлар бошқа минтақалар ва тармоқларга ажратилиши мумкин эди. Бу восита билан айрим йўналишларда илм-фан соҳасида муваффақиятларга эришиш мумкин бўларди. Бироқ, ғоят кўпчилик корхоналар учун бу амалиётда техник жиҳатдан қайта жиҳозлаш имкониятидан маҳрум бўлишни ҳам билдирарди.

Бу масалада туб ўзгаришга эришиш учун корхоналарга фойдаларининг камида ярмини мустақил равишда сарфлаш имконини бериш лозим. Бироқ бу ҳолда корхоналар қўлида қолган катта маблағлар нотўғри, беҳудага сарфланмайдими, деган савол туғилади. Буни эҳтимолдан ҳоли тутиб бўлмайди. Лекин бозор муносабатлари тўғри шакллантириб борилса, корхоналар марказий идораларга қараганда ўзларига қанча миқдорда маблағлар кераклигини тўғри ҳал эта оладилар.

Республикамизда бу соҳада ғоят оқил йўлдан борилаётганлигини таъкидлаш керак. Солиқ тўғрисидаги янги қонунчиликка мувофиқ корхона фойдасидан маблағ ажратишнинг ягона меъёри ўрнатилмоқда. Корхоналар ихтиёрида улар соф даромадларининг ярмигача бўлган қисми қолдирилияпти.

Бу ўринда янги корхоналарни, айниқса янги тармоқлар ва янги ишлаб чиқариш соҳаларидаги корхоналарни ким ташкил этади, деган савол туғилади. Чунки ҳозир мавжуд корхоналарнинг кўпчилиги якка ўзлари бу вазифанинг уддасидан чиқа олмайдилар. Улар умуман бундан манфаатдор бўлмасликлари ҳам мумкин. Шундай экан, қисман бу масалалар билан марказий иқтисодиёт ташкилотлари шуғулланадилар. Бу умуман олганда тўғридир. Чунки истиқболли тармоқлар ва ишлаб чиқариш соҳаларини ривожлантириш марказлаштирилган ҳолда режалашнинг асосий вазифаларидан биридир. Бу ишда жуда кўп қийинчиликлар бўлиши табиий. Бунинг устига жуда катта миқдорда молиявий ва моддий воситалар талаб этилади.

Давлатимизда ҳиссадорлик мулкининг тан олиниши корхоналарнинг йирик бирлашмаларини, масалан, уюшмалар, концернлар, синдикатлар ва ҳоказоларни ташкил этиш имкониятини яратиб беради. Худди шундай асосларда техника тараққиётининг энг истиқболли соҳаларида фаолият кўрсатадиган корхоналарни пул билан таъминлашга тайёр махсус банкларни ташкил этиш ҳам мумкин бўлади. Улар аста-секин пайдо бўляпти.

Шу билан бирга марказий иқтисодиёт идоралари янги корхона ва мажмуалар қуриш ташаббускорлари бўлишлари мумкин. Ғарбда бундай ҳоллар кўплаб учрайди. Масалан, Америка Қўшма Штатларида синтетик каучук саноати давлат томонидан ташкил этилган ва кейинчалик корпорацияларга сотилган эди. Буюк Британияда эса теле ва космик алоқалар соҳасида ҳам шундай ҳол рўй берган. Бевосита давлат аралашуви талаб этиладиган бошқа кўпгина соҳалар ҳам бор.

Шундай қилиб, бозор муносабатлари шаклланаётган пайтда ислоҳотларни амалга оширишда давлатнинг бошқарув тизимини қўлдан чиқармасликнинг аҳамиятини инкор этиб бўлмайди. Давлат иқтисодий воситалар орқали бозор муносабатларини шакллантирар экан, бу билан ривожланишни пишиқ-пухта, илмий асосда истиқболни аниқ тасаввур этган ҳолда амалга оширади. Бизнинг республикамизда бозор иқтисодиётига ўтишда худди шунга изчил амал қилиняпти.

Қодир АЛИМОВ,
Ўзбекистон сиёсатшунослар уюшмасининг президенти, профессор.

«Иргидромаш» тажриба ишлаб чиқариш бирлашмасида ишчилар билан усталар ўртасида муносабат яхши йўлга қўйилган. Улар ҳар бир ишни бамаслаҳат қилишади.

СУРАТДА: уста Олег Ли билан пайвандчи Бахтиёр Абсековлар келгуси қилинадиган ишлар ҳақида ўзаро келишиб олишмоқда.

Андрей Пишненко сурати.

** Ўзбекистон—Германия: ҳамкорлик қирралари*

ДИЁРИМИЗДА ЯГОНА

ЖАМИЯТДА ҳамма нарса инсон учун хизмат қилиши керак, деган шиор аллақачон қоғоздан кўчди. Энди уни амалда кенг қўллаш пайти келди. Чунки жамият ривожида, мамлакат тараққиётида инсонгина муҳим ўрин тутади. Ҳамма режалаштирилган ишлар инсон орқали амалга ошади. Шунинг учун кейинги вақтларда инсон омили биринчи галдаги вазифа эканлигини кўп марта такрорлаяпмиз.

Бу борада айниқса Ўрта Осиё кабеллар ишлаб чиқариш бирлашмасида амалга оширилаётган ишлар ибратлидир. Корхонада ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат шароитини яхшилаш, уларни ижтимоий ҳимоя қилиш масаласининг жуда кўп муаммолари ижобий ҳал этилган. Эндиликда бирлашма раҳбарияти санитария-тиббиёт қисмидаги муаммоларни ҳал этишга асосий эътиборни қаратган. Кейинги икки йил ичида бу ерда чинакамига ўзгаришлар бўлди. Биринчи галда тиббиёт асбоб-ускуналарини янгилаш, уларнинг энг замонавий турларини келтириш бошланди. Ҳозирги кунда бу ерда ҳар бир даволаш хоналари зарур асбоблар билан таъминланди. Уларнинг аксари хорижий мамлакатлардан келтирилган.

Яқинда бирлашма ижарачилар кенгаши яна бир қарорни тасдиқдан ўтказди. Унга кўра бирлашма Германиянинг жаҳонга машҳур «Сименс» ҳиссадорлик жамияти билан шартнома тузиб янги тиббиёт ускунасини сотиб олади.

— Маълумки, бирлашмамизнинг асосий маҳсулотлар ишлаб чиқариладиган жойларда инсон ҳаёти учун зарарли бўлган кимёвий моддалар қўлланилади; — дейди биз билан суҳбатда бирлашма бош директори Тоҳир Маҳкамов. — Устига-устак дастгоҳ ва ускуналар анча шовқин билан ишлайди. Албатта бу ишчилар соғлиғига салбий таъсир кўрсатмай қолмайди.

Кўп йиллардан бери корхонанинг санитария-табобат қисмида унча оғир бўлмаган касаллargina даволанарди. Жарроҳлик ёки бошқа оғирроқ касали бор кишилар эса шаҳардаги бошқа шифохоналарга жўнатиларди. Бирлашмамиз ижара корхонасига айланиб, ҳар бир цех, бўлим мустақил равишда иш юрита бошлагандан кейин биз бирлашманинг санитария-табобат қисмида ҳам кичик корхона ташкил этдик. Унинг раҳбарларига эса ишни қайта ташкил этиб, даволаш турларини кўпайтириш, жарроҳлик ва бошқа касалларни аниқлаб, уни даволашда замонавий усулларни қўллашни топширдик. Бу йўлда ҳар қандай ёрдам керак бўлса кўмаклашишга келишиб олдик. Ижарачилар кенгашининг йиғилишларида табобатчиларнинг ишлари ҳам кўриб борилади. Ҳал этилмай қолаётган ёки ўзларининг қурби етмаётган ишларни муҳокама қилиб, уни йирик ижара ва қўшма корхоналар орқали амалга оширамиз.

Корхона тиббиёт бўлимини янада янги, ҳозирги замон талабларига жавоб берадиган ускуналар билан таъмирлаш мақсадида биз Германиянинг «Сименс» ҳиссадорлик жамияти таклиф этган тиббиёт асбоб-ускуналарни ўрганиб, Тошкент Давлат табобат институтидан, тармоқ вазирликдан мутахассис шифокорларни чақирдик. Ана шундан кейин гарчи, жуда қиммат бўлсада, корхона учун жуда зарур бўлган компьютерлаштирилган янги табобат ускуналарини сотиб олишга қарор қилдик. Бундан ташқари яна шу мамлакатнинг «Интермед» фирмаси билан ҳам шартнома тузганмиз. Яқин келажакда унинг учта замонавий тиббиёт асбобларидан келтириб бирлашма санитария-табобат қисмига ўрнатамиз.

— Бу янги ускунанинг афзалликлари жуда кўп, — деди бирлашма санитария-табобат қисмининг бош шифокори Алижон Налибоев, — одатда ички аъзоларни, синган, жароҳатланган жойларни аниқлаш учун рентген нуридан фойдаланилади. Тиббиёт шуни тан оладики, рентген нурлари маълум даражада киши соғлиғига таъсир қилади. Немис мутахассислари яратган ва биз сотиб олаётган ускуна эса магнит тебранишлари ёрдамида ҳаракат қилади ҳамда компьютерда кишининг исталган жойининг сурати намоён бўлади. Шу йўсинда инсоннинг ҳар бир томири, ички аъзолари, суякларини текшириб кўриш мумкин бўлади. Айтайлик, бирлашма табобат бўлимига бемор бўғимларининг бири оғриётганлиги ҳақида шикоят қилиб келди. Компьютерда ўша жойни кўрсатишга буйруқ берилса бас, оғриётган бўлимнинг сурати кўрсатилади.

Германиянинг яна бир фирмаси «Интермед»дан сотиб олаётган ускуналарнинг ҳам ўзига хос афзалликлари кўп. Ультратовушли ташхис ускуналарида жигар, буйрак, ўт пуфаги, эркаклар бези, аёллар бачадонини текширишда жуда қўл келади. Унинг ёрдамида аёлдаги ҳомиланинг ривожланишини ҳам бемалол кузатиш мумкин. Шу фирмадан келтириладиган яна бир ускуна «Биосет-3500» деб номланади. Бу асбоб ёрдамида юрак фаолиятини, қон оқими ва бошқа касалликларни текшириш мумкин. «Биосет-8000» деб номланган учинчи ускуна эса инсон организмидаги жами қон томирларини кузатишга мўлжалланган.

«Сименс» ҳиссадорлик жамиятидан сотиб олинаётган тиббиёт ускунаси МДҲ давлатларида саноқли бўлиб, республикамизда ягонадир. Бу турдаги асбоблар республикамизда бор. Бироқ биз сотиб оладигани энг замонавийсидир. Албатта биз бу «темир шифокор»ни нақд пулга сотиб олаётганимиз йўқ. Бунинг учун маблағ камлик қилади. Гап шундаки, бирлашманинг тайёр маҳсулотларини «Средазкосмос» қўшма корхонасининг ҳамкори Гонконгнинг йирик «Ориент Инвестент Лимитед» фирмаси орқали хорижга сотамиз. Тушган маблағни эса немис фирмасига ўтказамиз.

Яна шуни ҳам айтиб ўтиш кераккки, германиялик мутахассисларнинг ўзлари келиб жиҳозни ўрнатиб беришади. Ундан фойдаланиш усулларини эса шифокорларимиз Москвадан ўрганиб келишади. У ерда «Сименс» ҳиссадорлик жамиятининг ваколатхонаси бўлиб, улар бизнинг мутахассисларимизга бепул сабоқ беришади.

Хулоса қилиб айтганда, кабелсозларнинг германиялик тиббиёт мутахассислари билан ҳамкорлиги икки давлат иқтисодий муносабатларининг бир кичик қисмидир, холос. Лекин катта муносабатлар ана шу кичкина ишлардан таркиб топади. Ундан кейин ана шу бирлашмадаги санитария-табобат қисмига келтириладиган мукаммал «темир шифокор»нинг хизматидан ҳамшаҳарларимиз ҳам баҳраманд бўлишади деган умиддамиз.

Садриддин ШАМСИДДИНОВ.

«Тошканопсаноаттарқатиш» корхоналарининг давлат-ҳиссадорлик бирлашмасига қарашли арқон эшиш маҳсулотлари фабрикасида фаолият кўрсатаётган дастгоҳларнинг маромида ишлашида Бахтиёр Субҳонов бошлиқ таъмирловчи-чилангарлар бригадасининг роли катта. Чунки цехда иш давомида битта дастгоҳ ишламаса, демак шу кунги ишга анча путур етган бўлади. Бунга эса чилангарлар асло йўл қўйишмайди.

СУРАТДА: моҳир чилангарлар сардори Бахтиёр Субҳонов.

Усмон Усмонов сурати.

** Ҳамшаҳарларимизга қулайлик*

АРЗОН ВА СИФАТЛИ

● Шаҳримизнинг Истиқлол кўчаси бугун одамлар билан янада гавжум. Бу ерда куни кеча Тошкент шаҳар мева-сабзавот ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан ташкил этилган мева-сабзавот ярмаркасига келиб-кетувчиларнинг кети бир зум ҳам узилмайди. Биз бирлашма раиси Салоҳитдин Шаҳобовга бир нечта саволлар билан мурожаат қилдик.

— Салоҳитдин Муҳитдинович, ярмаркани ташкил этишдан мақсад нима?

— Очиғини айтсам бу ҳам ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида аҳолини ижтимоий ҳимоялаш йўлида қилинаётган хайрли ишлардан бири. Биласиз, ҳозир нарх-наво ортгандан ортиб боряпти. Сабзавот ва мевалар савдоси ҳам бундан мустасно эмас. Шаҳарнинг қайси бозорига борманг нархларни эшитиб ҳайрон қоласиз. Агар бозор нархи бизнинг бирлашма дўконларида сотилаётган маҳсулотлар баҳоси билан таққосланса ўртада катта тафовут борлиги яққол сезилиб қолади.

Тўғри, бир вақтлар харидорлар бизга бозорда сотиладиган маҳсулотлар сифати дўконларимиздан яхшилиги хусусидаги гапларни айтиб туришарди. Ҳозир бунақа гап-сўзга мутлоқ ўрин қолмади ҳисоб. Чунки бирлашмамиз хизматчилари томонидан ярмаркага чиқарилаётган маҳсулотлар бугунги кунда бозорникидан сира қолишмайди. Буни харидорларнинг ўзларидан ҳам эшитиш мумкин.

Энди нархлар масаласига келсак, Масалан, 1 килограмм картошка бугунги кунда бозорда 60—70 сўм турса бизда эса 35 сўмдан сотилмоқда. Шунингдек, сабзи 25 сўм, дўконларимизга у 12 сўм нархда чиқарилмоқда. Помидор қўлда 500 сўм — ярмаркада 270—300 сўм сотилмоқда. Ҳеч бўлмаса лимонни олинг. Бозорда унинг бир донаси 80—100 сўмдан ортиқ нархда сотилаётган бир даврда биз унинг килосини 250—300 сўм қилиб белгилаганмиз. Қолган барча маҳсулотлар нархларида ҳам мана шундай тафовутларни кўриш мумкин.

— Ярмарка неча кун давом этади?

— У узоқ муддатни кўзлаб очилган, яъни 25 апрелдан 1 октябргача бўлган давр орасида шаҳар аҳолисига хизмат кўрсатади. Шу ўринда харидорларни ҳайрон қолдирмаслик учун олдиндан яна бир гапни айтиб қўймоқчиман. Ярмарка давомида дўконларимиздаги маҳсулотлар нархлари тез-тез ўзгариб туриши мумкин. Чунки нарх-наво устидан назорат қиладиган идорамиз мутасаддилари маҳсулотлар сифатига қараб уларнинг нархларини арзонлаштириб турадилар.

Ҳозир бунақа ярмаркаларни ташкил этиш тобора анъанавий тусга кириб бормоқда. Шунга кўра бу йилги мавсумда шу ернинг ўзида қовун-тарвуз ва узум ярмаркаларини ўтказишни ҳам олдиндан режалаштириб қўйганмиз.

— Ярмаркада тумандаги нечта улгуржи-чакана савдо билан шуғулланувчи мева-сабзавот комбинатлари қатнашмоқда?

— Уларнинг сони еттита. Акмал Икромов, Мирзо Улуғбек, Собир Раҳимов, Миробод, Чилонзор, Юнусобод, Ҳамза туманлари шулар жумласидандир. Албатта оқшомхонларни ярмаркада сотиладиган маҳсулотлар қаердан келтирилаётганлиги ҳам қизиқтирса керак? Улар бирлашмамизга қарашли омборхоналарда сақланаётган, шунингдек шаҳримиз атрофида жойлашган Тошкент, Зангиота, Қибрай туманлари хўжаликларидан шартнома асосида келтирилаётган маҳсулотлардан иборат.

Уларнинг турлари ҳам рангбаранг. Масалан, ярмаркага келган харидор картошка, пиёз, сабзи, лавлаги, карам турларидан тортиб ҳар хил консерва маҳсулотлари ҳамда бирлашманинг ўзида қайта ишланган тузламаларни, шунингдек, Қуйлиқдаги иситиш комбинатимизда етиштирилган янги ҳосил помидор, бодринг, лимон, булғор қалампири ҳамда кўкатларни харид қилиши мумкин.

Маҳмуд ОРИПОВ.

Мустақил Республикамизнинг келажагини бугунги кунда мактаб парталарида ўтириб илк илм сабоқларини ола бошлаган эндигина ҳарф таниётган жажжи фарзандларимиз яратади. Ручка ушлашни ўрганиб, кўзларида севинч порлаган болаларга қай даражада таълим-тарбия берсак, улардан кучимиз, меҳр-муҳаббатимизни аямасак, келгусида бу заҳматлар халқимиз иқболи, давлатимиз истиқболи, бизнинг эса фахримиз бўлиб қайтади. Ана шундай масъулиятли вазифани ўз зиммасига олган бошланғич мактабнинг келажаги қандай? У қандай таълим-тарбияни илгари суради? Шунга ўхшаш саволларга ойдинлик киритиш мақсадида республика ўқув-услубиёт маркази бошланғич таълим бўлимининг мудири Сапура Саъдиева билан суҳбатда бўлдик.

** Келажагимиз — мактабда*

БИЛИМДОНЛАР КАМОЛ ТОПАДИ

— Сапура опа, ўтган йили «Бошланғич мактаб концепцияси» жамоатчилик муҳокамасига тақдим этилди. Бундан кўриниб турибдики, бошланғич таълим янгиланиш арафасида турибди. Сиз билан мана шу жараён, унинг асосий йўналишлари хусусида суҳбатлашсак.

— Бажонидил. Аввало шуни айтиб ўтишим керакки, бошланғич мактаб режасининг мазмун ва мундарижаси жамият тараққиёти ҳамда давр талаби даражасида янгиланади. Жумладан, янги ўқув режасидан «Савод одоби», «Ҳаққоният», «Назар — ибрат», «Нутқ одоби», «Қироатхонлик», «Хаттотлик сабоқлари», «Хисоб таълими ва қурилмалари билан ишлаш», «Компьютер ўйинлари», «Нафосат тарбияси» каби мавзулар кенг ўрин олади. Ўқув режалари дастурлар тузиш, ўқув-тарбия фаолиятини табақалаштириш мақсадида бир неча усулда ташкил этилади. Келажакда ҳар бир бошланғич мактабнинг ўз таъсис этувчиси бўлиб, у моддий базани мустаҳкамлашга ёрдам беради. Бундан ташқари таълим-тарбияни жонлантириш мақсадида республикамизнинг илғор зиёлилари, олиму фузалолари, санъаткорлари жалб этилади. Ҳар бир илм кишиси биттадан мактабни оталиққа олади, унинг обрў-эътибори, мавқеи, кашфиёти илм масканига, яъни келажакка нима бергани билан баҳоланади, қадрланади.

— Булар яхши. Дарсликлар яратишда қандай ўзгаришлар бўлиши кутиляпти?

— Республика Олий Кенгаши томонидан қабул қилинган «Халқ таълими тўғрисида»ги Қонунни халқ таълими вазирлиги, республика ўқув-услубиёт марказининг бошланғич таълим мутахассислари чуқур ўрганиб, бир неча йилларга мўлжалланган тадбирлар ишлаб чиқишди. Режада, жумладан дастур ва дарсликларни қайта ишлаш, 1992—1993 ўқув йили учун ўзгартишлар киритиш масаласи ҳам бор эди. Шу боис бошланғич мактабнинг 2-3-синф (уч йиллик мактаб), 1-4-синф (тўрт йиллик мактаб) дастурлари ва дарсликлари синчиклаб ўрганилиб, таҳлил қилинди.

Мактаб фондида бўлган, ҳаракатдаги дарсликлар билан ишлаётган ўқитувчиларга эски дарсликлардан қандай фойдаланиш юзасидан республика ўқув-услубиёт марказининг бошланғич таълим бўлими ҳамда «Камалак» ижодий уюшмаси ҳамкорлигида бошланғич синф ўқитувчиларига методик тавсиялар тўплами тайёрланиб, 20 минг нусхада чоп этилди.

Мазкур тавсияларда уч йиллик ва тўрт йиллик бошланғич мактабнинг «Ўқиш китоби», «Ўзбек тили», «Математика», «Табиатшунослик» дарсликларидаги қисқартириш, ўзгартириш, тузатиш зарур бўлган мавзулар, матнлар, машқлар, масалалар кўрсатилган. Таҳлил давомида «Ўзбек тили дарсликлари учун» танланган машқлар матнлари, баъзи машқлардаги айрим гаплар ҳам яроқсизлиги маълум бўлди. Ҳатто «Математика» дарсликларидаги мисоллар ижтимоий-сиёсий, иқтисодий янгиланишлар туфайли ўзгартирилишини талаб этаяпти. Хусусан, нарх-наводаги тўхтовсиз ўзгаришлар, русча сўз ва ибораларни ўзбекчалаштириш зарурати кўпгина мисол ва масалаларни янгилаш эҳтиёжини келтириб чиқарди. Тавсияларда ана шундай мисол ва масалалар тартиб рақамлари билан аниқ кўрсатилган.

— Бошланғич синф ўқитувчилари мазкур ўқув йилида янгиланган дарсликлардан фойдаланишяптими?

— Албатта. Бу ўқув йилида қайта ишланган тўлдирилган 1, 2, 3, 4-, синф дарсликларини олдилар. 4-синфнинг «Ўқиш китоби» 1994 йилда қайта нашр қилинади. 3-синф учун «Ўқиш китоби» қайта нашр қилинмаслиги муносабати билан ўқитувчилар 4-синф дарслигидан фойдаланадилар. Бунга доир методик тавсиялар марказимиз томонидан жойларга етказиб беріляпти.

— Муаллимларимизни ўйлантираётган муаммолар, ўз ечимини кутаётган масалалар қандай ҳал қилинмоқда?

— Ўтган йиллар давомида ўқитувчиларимиз бизга юборган таклифлар асосида вилоят халқ таълими бошқармалари, малака ошириш институтларига бир қанча методик тавсиялар юбордик. Шу ўринда бир нарсани таъкидлаш зарурки баъзи вилоятлар халқ таълими бошқармалари, жуда кўпчилик ҳолларда айрим туман халқ таълими бўлимларидаги бошланғич таълимга мутасадди кишиларнинг масъулиятсизлиги туфайли ушбу тавсиялар, шулар қаторида барча бошланғич синф ўқитувчилари учун дастуриламал бўлиши керак бўлган «Бошланғич синф ўқитувчиларига» услубий тавсиялар тўплами ҳамон ўқитувчилар қўлига етиб бормаган.

Ҳозирги кунда вазирлик кўрсатмаси билан барча вилоятлар ҳамда пойтахтимизда бошланғич таълимга оид ишлар ўрганилмоқда, камчиликлар, уларга сабаб бўлган ҳолатлар чуқур таҳлил қилиняпти.

— Бошланғич синф ўқитувчиларини қийнаётган яна бир масала, бу кўргазмали ҳамда услубий қўлланмаларнинг етишмаслиги эканлиги кўп марта айтилди. Сиз бунга нима дейсиз?

— Кўпчиликка маълумки, ўтган ўқув йили якунида аввал шаҳар ва вилоятларда, сўнгра республика миқёсида ижодкор ўқитувчиларимиз тайёрлаган кўргазмали қуроллар кўрик-танлови ташкил этилди. Энг яхши деб топилган ишларнинг муаллифлари халқ таълими вазирлиги томонидан тақдирланди. Бундай танловлар ўтказиб туриш катта самаралар беради, ўқитувчиларнинг ижодий қобилиятини шакллантиради.

1992 йил давомида бошланғич синф ўқитувчиларига мўлжалланган «Диктантлар тўплами», «Баёнлар тўплами» нашр этилди. «Ўқитувчи» нашриётининг режасига кўра бу йил 25 мингдан 50 минг нусхагача бўлган яна тўртта қўлланма нашр этилиб, савдога чиқарилади. Кўриниб турибдики, бу борада сезиларли ишлар амалга оширилятпи.

— Яқин келажакда бошланғич мактабга қандай янгиликлар киритилиши мўлжалланмоқда?

— Ҳозирги кунда мактабларда тест синовлари қўлланилаётганини алоҳида таъкидлашни истардим. Хўш, бундай янгиликнинг жорий қилинишидан кўзланган мақсад нима? Республика ўқув-услубиёт маркази бошланғич таълим бўлимида ўқувчилар учун тўртинчи чорак якунида ўтказиладиган тест синовларининг «Ўзбек тили», «Ўқиш китоби», «Математика», «Табиатшунослик», «Меҳнат ва тасвирий санъат» фанлари бўйича саволлар тайёрланди. Бундан кўзланган асосий мақсад ўқувчининг билим сифати, ўзлаштириш даражасини аниқлаш, ўқитувчининг фаолиятини баҳолаш, шунингдек, ўрта мактабда ўқувчи ўқишни қайси йўналиш бўйича давом эттиришини билиб олишдан иборатдир. Бундай синовлар пойтахтимиздаги Ҳамза тумани ҳамда Тошкент вилоятидаги туманлардаги мактабларда жорий қилингач бу намуналар бошқа жойларга жўнатилади.

— Юқорида биз тилга олган вазифаларни амалга оширувчи, болаларга эзгулик уруғини сочувчи бошланғич синф ўқитувчиси сизнингча қандай бўлмоғи зарур?

— Йиллар давомида ижодий изланиб, мавзуларни атрофлича ёритишга эришаётган ўқитувчиларимиз бугунги ўзгаришларни тўғри тушуниб, ҳозиржавоблик билан иш юритмоқдалар. Шуни таъкидлаш керакки, ҳар бир бошланғич синф ўқитувчиси ўқув йили якунида зарур бўлган билим, кўникма ва малакаларни ўқувчилар пухта эгаллашларига эришмоғи лозим. Бунинг учун унинг ўзи дастур кўрсатмалари ҳамда талабларини яхши билмоғи зарур. Умуман олганда ҳар бир ўқитувчи ўз олдига қўйган мақсадга албатта эришиши, сабр-тоқат билан ишлаши, доимо изланиши лозим. Ана шундагина биз баркамол, билимдон, ҳар томонлама етук келажак авлодни камол топтирамиз.

Суҳбатдош Саъдулла ШОДИЕВ.

** Илмий муассасаларда*

ҚУВВАТ ҲИМОЯЧИЛАРИ

ҲАР қандай маҳсулотнинг сифатли ва қисқа муддат ичида тайёрланишида корхона раҳбаридан тортиб оддий ишчининг ҳам ҳиссаси борлигини кўрса бўлади. Худди шунингдек, корхонанинг муваффақият қозониши кўп жиҳатдан дастгоҳларнинг янгилиги, иш самарадорлигига ҳам боғлиқ. Аммо ишлаб чиқариш жараёнида бевосита иштирок этадиган шундай бир омил ҳам борки, корхона эришган ютуқларда унинг хизмати ҳам бениҳоя катта. У ишлаб чиқаришнинг қон томири — электр қувватидир. Ушбу қувватни ишлаб чиқариш нуқталарига бешикаст етказиб бериш муаммоси фан-техника ютуқларисиз амалга ошмайди .Ана шу илмий масалалар Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясига қарашли Энергетика ва автоматика институтининг энергия иншоотларини автоматлаштириш ва бошқариш лабораториясида ўз ечимини топади.

Лаборатория 1976 йили ташкил этилган бўлиб, Марказий Осиё ҳудудида электр қуввати муаммолари ҳамда электр тармоқларини автоматлаштириш билан шуғулланувчи илмий марказлардан бири саналади. Унинг ютуқлари Москва, Одесса, Қозоғистон, Озарбайжон, Арманистон, Томск, республика миқёсида эса Тошкент, Фарғона, Наманган, Сирдарё вилоятларидаги электр иншоотларида қўлланилмоқда. Бугунги кунда лаборатория ходимлари республикамиздаги жами электр тармоқлари назоратини, ишлаш тартибларини автоматлаштириш, ускуналар мустаҳкамлигини ошириш, улар фаолиятининг энг оптимал усулларини қўллаш муаммолари устида иш олиб боришмоқда. Шунингдек, узатилаётган электр қувватини йўқотувсиз истеъмолчиларга узатиш, қувватни корхоналарга тўғри тақсимлаш масалалари ҳам уларни бевосита қизиқтирган муаммолардандир. Ушбу изланишларнинг нақадар муҳимлиги хусусида лаборатория мудири, техника фанлари доктори, профессор Эрбўта Пайзиев шундай дейди:

— Маълумки, бозор иқтисодиёти муносабати билан электр қувватига тўланадиган ҳақ бирмунча қимматлашди. Ҳозирда бир киловатт-соат қувват корхоналарга 1 сўмдан 5 сўмгача тушмоқда. Ҳосил бўлган электр қуввати истеъмолчиларга етиб боргунча ўрта ҳисобда 9 фоиздан 12 фоизгача йўқолади. Агар буни ҳисоблаб чиқсак, ўнлаб миллион сўмларнинг ҳавога учаётганининг гувоҳи бўламиз. Олиб бораётган изланишларимиздан ана шу йўқотишнинг энг кичик даражасига эришиш мақсади кўзланган.

Лаборатория фаолияти бошқарувнинг автоматлаштирилган тизимлари соҳасига асосланган бўлиб. изланишлар компьютер ёрдамида амалга оширилади. Бу ердаги махсус хонада республикамиздаги барча электр қуввати иншоотлари ҳақидаги ахборотлар компьютер хотирасида сақланади. Ушбу ахборотлар базаси ёрдамида исталган электр тармоғи нуқтасининг ҳозирги аҳволи, ишлаш имконияти, қанча ва қайси истеъмолчига хизмат кўрсата олиши, қачон таъмирланиши лозимлиги ва бунинг учун қанча маблағ, қанча ишчи кучи зарурлиги каби маълумотларни бир зумда олиш мумкин.

Ушбу иш тизимининг афзаллиги шундаки, биринчидан барча электр тармоқлари доимий назорат остида туради. Ҳозирда лаборатория жамоаси ана шу назоратни автоматлаштириш масалалари билан ҳам шуғулланмоқда. Иккинчидан, компьютер ёрдамида узатилган электр қувватини истеъмолчиларга тўғри тақсимлашга эришилади. Чунки баъзи ҳолларда ушбу қувватнинг тақчиллиги туфайли қувватни узатишда маълум чегараланишлар талаб этилади, яъни қайсидир бир корхона цехи ишламаслик эвазига ўзга цехнинг ишлашини таъминлайди. Авваллари бундай ишларга жуда кўп ходимлар жалб этиларди ва бунга анча вақт талаб қилинарди. Бугун эса компьютернинг уч-тўрт тугмасини боссангиз, лозим бўлган ахборотни олаверасиз.

Лабораториянинг келгусидаги режаларидан бири юқорида айтилгани каби электр тармоқлари фаолияти ва назоратини автоматлаштириш, ахборот базасини яратиш ишларини электр тармоқлари корхоналарининг ўзида ташкил этишдир. Бу эса корхонада ишчи кучи ҳамда вақтни тежабгина қолмай иш самарадорлигини демакки, олинадиган фойдани ҳам оширади. Фақат бунинг учун кадрлар тайёрлаш масаласига алоҳида эътибор қаратиш лозимлиги талаб этилади. Лаборатория ходимлари бу борада, иложи бўлса, айнан электр тармоқларини бошқарувнинг автоматлаштирилган тизимлари бўйича илмий марказ ташкил этилишини мақсадга мувофиқ билишмоқда. Зеро, бу соҳа, қайтариб айтамиз, кенг қамровли ва ўта муҳим илм шоҳобчасидир. Ривожланиш сари қадам босаётган юртимизда ана шу масала ҳам беэътибор қолмаслигига лаборатория ходимлари ишонишмоқда.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

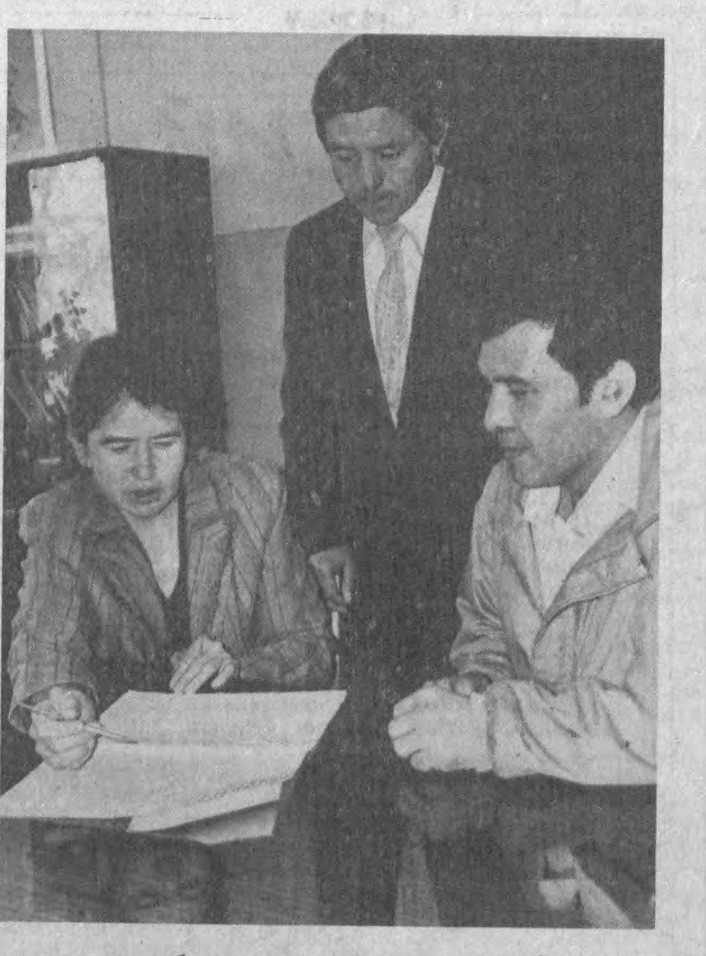

СУРАТЛАРДА: лаборатория мудири Эрбўта Пайзиев (ўртада) шогирдлари техника фанлари номзоди Неъмат Гулбоев ҳамда илмий ходим Манзура Йўлдошева билан электр тармоқлари бўйича ахборот тўпламоқда; катта илмий ходимлар Наима Абдуллаева, Абдулла Тасимов ва Абдуфаттоҳ Иброҳимовлар эса компьютер чиқарган хулосани кўздан кечиришяпти.

Андрей Пишенко суратлари.

** Соғлом авлод учун*

ХАСТАЛИКДАН САҚЛАЙДИГАН ҚАЛҚОН

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги педиатрия илмий-текшириш институтида ўтказиладиган иммунологик муҳофаза масалаларига бағишланган анжуманга тайёргарлик арафасида кўз ўнгимиздан аввал бўлиб ўтган иккита ноxуш воқеа ўтди. Биринчиси 1985 йилда бўлиб ўтган эди: Тошкент шаҳар касалхоналаридаги жонлантириш ва узлуксиз даволаш бўлимида 13 ёшли бола ҳаётдан кўз юмди. У шаҳардаги йирик бир корхона бош муҳандисининг якка ю ёлғиз ўғли эди. Боланинг ўсиши суст, камқувват бўлганлигидан онаси қизамиққа қарши эмланишига қаршилик қилган. У боласини қизамиқдан асраб қоламан деб ўйларди. Эмлашдан — иммунологик муҳофазадан асради, лекин қизамиқдан келиб чиқадиган оғир энцефалитдан сақлаб қололмади...

Иккинчи ҳол Сирдарё вилоятидаги туманлардан бирида бўлган эди. Ёш бахтли оилада, кўпдан кутилган бола дунёга келди. Бола соғлом, бақувват ривожлана бошлади. Ота-она поликлиника шифокорларини иммунологик муҳофаза қилиш таклифларига лоқайд қарадилар. Натижада бир неча турдаги эмлашлар амалга оширилмади. Фалокат тўсатдан юзага келди, кечки пайт тана ҳарорати кўтарилди, эрталаб эса бола оёғини босолмай қолди. Шифокорлар полиомиелит ташхисини қўйишди.

Бу бола учун бир умрга чиқарилган ногиронлик ҳукми эди...

Мана эндиликда республикамизнинг жаҳон ҳамжамиятига мустақил давлат сифатида кириши тиббиётдаги долзарб масалаларни ҳам ижобий ҳал қилишда муҳим омил бўлмоқда. Ҳозирги вақтда соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан иммунологик муҳофаза қилишнинг кечиктириб бўлмайдиган чоралари кўриб чиқилмоқда. Қонуний тарзда янги тартиб қабул қилиниб у иложи борича кўпроқ болаларни иммунологик муҳофаза — эмлашга қаратилган. Бу қоида ва тартиблар тиббиёт ходимларининг ҳуқуқий жавобгарлигини ошириб ҳар бир бола ўз вақтида бўғма, қизамиқ, кўкйўтал, сил, қоқшол каби оғир касалликларга қарши эмланишини таъминлайди.

Маълумки, республикамизда вакцина ва зардобларни харид қилишга ҳам катта эътибор берилмоқда. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотлари ҳам қўлидан келган ёрдамни бераётир. Бироқ бу тадбирлар ота-оналардан иммунологик муҳофаза борасидаги жавобгарликни пасайтирмайди. Ҳар биримиз соғлом бола, соғлом авлод учун жавобгармиз. Биз болаларни ҳаёт учун хавфли бўлган касалликлардан сақлашимиз лозим. Бунга фақатгина кўплашиб, ҳамкорликда иш олиб борилгандагина эришиш мумкин...

Анжуман ишида Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги мутахассислари, педиатрия, эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлари, сил касалликлари илмий-текшириш институтлари, Тошкент педиатрия тиббиёт институти, Тошкент шифокорлар малакасини ошириш институти ва бошқа соғлиқни сақлаш идоралари вакиллари иштирок этдилар. Бундан ташқари, вилоят соғлиқни сақлаш бўлими мудирлари ўринбосарлари, бош педиатрлар, Қорақалпоғистон ва вазирлик бош педиатрлари, педиатр шифокорлар иштирок этишди. Антуманда бола ҳаёти учун катта хавф туғдирувчи бўғма, кўкйўтал, қизамиқ, тепки, полиомиелит сингари касалликларнинг олдини олишда иммунологик муҳофаза масалалари кенг муҳокама қилинди.

Сўзга чиққан нотиқлар республика болаларини иммунологик муҳофаза қилиш йўлларини янада ривожлантириш бўйича Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги тавсияларига асосланган янги усул ва қоидалардан кенг фойдаланиш масалаларига атрофлича тўхталиб ўтдилар.

Анжуманда қабул қилинган хулосаларда кичик ёшдаги болаларни (кўкрак ёшидаги ва 1—3 ёшгача) 90 фоизини эмлаш, ота-оналар ўртасида кенг ташвиқот ишларини олиб бориш тавсия этилди. Тошкент вакцина ва зардоб ишлаб чиқариш корхонасига эмлаш маҳсулотларини талаб даражасида ишлаб чиқариш ва жойларга тарқатиш сўралди.

Дилбар МАҲМУДОВА,
Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги педиатрия илмий-текшириш институтининг катта илмий ходими, тиббиёт фанлари номзоди.

Шуҳрат ТУРСУНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги педиатрия илмий-текшириш институти клиникасининг бош шифокори.

** Раҳмдил ва меҳр-мурувватли бўлайлик*

ФАОЛИЯТИ НОМИГА МОНАНД

ҲОТАМТОЙ ўзбек халқининг энг саxий қаҳрамони, эзгулик, саховат, очиқкўнгиллик, меҳр-шафқат тимсоли саналади. Чунончи, ўтган йили ташкил этилган хўжалик ҳисобидаги «Ҳотамтой» масъулияти чекланган хайрия жамиятининг амалга ошираётган ишлари ҳам унинг исмига монанд бўлмоқда. Жумладан, ўтган вақт ичида жамият томонидан Тожикистондаги урушдан жабр чекканларга кўмак берилди, бир неча касалхоналарга пул ўтказилди.

Яқинда «Ҳотамтой»нинг саховатидан меҳр-шафқатга муҳтож болажонлар ҳам баҳраманд бўлишди. Чилонзор тумани, 19-мавзеда жойлашган 100 дан ортиқ бола оқ ювиб, оқ тaралаётган 23-болалар уйига байрамона дастурхонлар ёзилди. Дастурхонлардан баҳор ва табиат эҳсонларидан иборат ноз-неъматлар ўрин олди. Шу куни хайрия жамияти томонидан ажратилган маблағ ҳисобига дастурхонлар безалди, тўй оши дамланиб болажонлар ва уларнинг тарбиячиларига тарқатилди. Жамият аъзоларидан Т. Махаев, Х. Қаландаров ва С. Холхўжаевлар болалар билан бирга ўйнаб-кулишди. Тадбирда Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг биринчи котиби Жамол Камол, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Муҳаммад Али, татар ёзувчиси Саттор Нағаев ва Сергей Фесковлар ҳам иштирок этишди. Шу куни жажжи болажонларнинг қувноқ кулгилари анча вақтгача тинмади. Хайрия тадбирларидан сўнг биз жамият раҳбарини суҳбатга тортдик.

— Ўтган йили августда ташкил этилган «Ҳотамтой» масъулияти чекланган хайрия жамиятимизнинг асосий мақсади етим-есирлар, қаровчиси йўқ ёлғиз кексалар, ногиронларга кўмак бериш, уларнинг иссиқ-совуғидан хабар олиб туриш учун одамлар ажратиш ва уларни маош билан таъминлаш, маблағ томонидан қийналган балоғатга етмаган болаларнинг суннат тўйларини ўтказишдан иборатдир, — дейди жамият директори, ёзувчи Мирзапўлат Тошпўлатов. — Фаолиятимизни республика миқёсида амалга ошираяпмиз. Яқинда шаҳримиздаги онкология диспансерига пул ўтказдик, 23-болалар уйида тарбияланаётган ҳамма болаларни ёзги оёқ кийими билан таъминлашни режалаштириб қўйдик. Бундан ташқари қариялар уйида ҳам хайрия тадбирини ўтказмоқчимиз. Вилоятлардаги турмуш даражаси оғир оилаларга иқтисодий ёрдам бериш ниятидамиз. Келгуси режаларимиздан инсонийлик, эзгу ниятларни тараннум этувчи китобларни чоп эттириш ишлари ҳам ўрин олган.

Нафсиламбирини айтганда «Ҳотамтой» жамияти ҳам истиқлол шарофати билан ташкил этилиб ўзининг ўзбекона саховату беминнат фаолиятини амалга ошираётган юзлаб жамиятлардан биридир. Биз унинг келгусидаги хайрли тадбирларига омад тилаб қоламиз.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

** Суратли ахборот*

БУ ЕРДА ҚАНДОЛАТЧИЛАР ТАЙЁРЛАНАДИ

ҲОЗИРГИ бозор иқтисодиёти шароитида ҳамманинг ҳам уйида егулик ширинлик ҳар доим бўлавермайди. Бирор нарса пиширмоқ истасангиз ҳамма нарса бор дейлик. Лекин қўлингизда ҳунарингиз йўқ. Шаҳримиздаги 34-қандолатчилик ҳунар-техника билим юртида эса ёшларимиз ана шундай мутахассисликни қўлга киритишлари мумкин. Шуниси қувончлики, бу ерда новвой, қандолатчи, музлатгич ва ун ишлаб чиқариш дастгоҳлари назоратчиси, шунингдек уларни созловчи касблари мавжуд.

Шуни алоҳида таъкидлаш зарурки, мазкур илм даргоҳида таълим олиш учун барча шарт-шароитлар етарли. Билим юртида волейбол, шахмат-шашка ва бошқа спорт турлари бўйича тўгараклар ишлаб турибди. Талабалар бўш вақтда бадиий ҳаваскорлик дастасига қатнашяпти. Яқин келажакда «Технолог» жисмоний соғломлаштириш фирмаси билан ҳамкорликда марказ ташкил қилинмоқда. Билим юрти раҳбариятининг режалари катта. Келгусида талабалар овқатланадиган ошхона, новвойхона қуриш мўлжалланяпти. Қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариш цехлари ҳам бунёд этилади.

Кўп йиллардан бери билим юртида ишлаётган Анна Амборсумова, Наби Ҳамроқулов, Юрий Сулаймонов, Зуҳра Ҳикматуллаевалар ёшларга таълим-тарбия беришда бор куч-ғайратларини ишга солмоқдалар.

Фаҳриддин УМУРЗОҚОВ.

СУРАТЛАРДА: билим юрти ҳаётидан лавҳалар акс эттирилган.

Муаллиф суратлари.

** Зиё масканларида*

«МИЛЛИОНЕР» КУТУБХОНА

1918 ЙИЛ 21 апрель куни Туркистон халқ университети очилиши билан бирга кутубхона ҳам ташкил этилди. Шу куннинг эртасидаёқ кутубхонага китоб тўплаш уч кунлиги эълон қилинди. Уч кун ичида 6 мингта китоб йиғилганлиги кутубхона тарихидан маълум. Шундан кейин ҳам китоб йиғиш давом эттирилган. Китобларни тўплаш икки йўл билан олиб борилиб, биринчиси Ўзбекистонда, иккинчиси Ленинград, Москва шаҳарлари олий ўқув юртларидан йиғилган.

Республикамизда ўша пайтда фаолият кўрсатган эркак ва аёллар гимназияси, хусусий кутубхоналар адабиётларни жамлашда ўз ҳиссасини қўшган бўлса, Румянцова кутубхонаси, Москва политехника институти ҳам университет кутубхонасининг адабиётлар билан бойишига ўз улушини қўшган. Шу боис 1921 йили кутубхонада китоблар сони 75 мингга етган. Дастлабки йилларда 18 нафар кутубхоначи меҳнат қилган. Кутубхонанинг тобора адабиётлар билан бойиб боришида Дмитрий Железниковнинг хизмати катта бўлгани, унинг урушгача ва урушдан кейин кутубхона директори сифатида фаолият кўрсатгани кутубхона тарихи альбомида муҳрланиб қолган.

Яқинда Тошкент Давлат университети илмий кутубхонасида бўлиб, унинг директори Руҳабзо Асқарова билан суҳбатлашдик.

— Айни пайтда кутубхонамизда 4 миллионга яқин турли адабиётлар бор. Китобхонлар сони эса 20 мингга яқин. Илмий кутубхонамиз республикамиздаги энг йирик олий ўқув юртлари кутубхоналари методик маркази вазифасини ўтайди. 56 та олий ўқув юртларига ходимларимиз методик қўлланмалар, ижобий ёрдам бериб келадилар, — дейди Руҳабзо опа.

Дарҳақиқат, кутубхонада ўз касбини сидқидилдан севиб меҳнат қилаётган кишилар кўпчиликни ташкил этади. Айниқса, 15—20 йилдан ортиқ кутубхоначилик қилаётган Шоҳида Тошхўжаева, Маҳбуба Ҳошимова, Клавдия Шотрова, Елена Сахарова, Тошхон Расуловаларни ҳурмат билан тилга олиш мумкин. Ёшлардан М. Аъзамова, С. Қутбиддинова, Е. Бектемирова, Г. Бобобековалар ҳам устозлари изидан бориб, самарали фаолият кўрсатиб келмоқда.

Тошкент Давлат университети илмий кутубхонасининг 7 та филиали мавжуд. Бу жойларда китоблардан фойдаланишга қулай имконият яратади. Мудира Тошхон Расулова бошқараётган кутубхона энг катта саналиб у етти факультет талабалари учун хизмат қилади.

Университет кутубхоналарида шу кеча-кундузда 143 нафар ходим меҳнат қилмоқда. Уларнинг асосий қисми олий маълумотли мутахассислардир. Юбилей муносабати билан кутубхоначиларни қутлаб, уларга соғлиқ-саломатлик тилаб қоламиз.

Келгусида кутубхона учун қулай бўлган бино қурилиши учун дастлабки ишлар қилинмоқда. 75 йиллик тўйини нишонлаган кутубхона бундан кейин ҳам талабаларга зиё тарқатиб келаверади.

Эркин ЭСИРГАДИЕВ.

Спорт • Спорт • Спорт • Спорт • Спорт

АСОСИЙ КУРАШ ОЛДИНДА

ШАҲРИМИЗДАГИ «Меҳнат ўринбосарлари» спорт иншооти шарқона якка курашлар бўйича йирик баҳслар ўтказиладиган марказга айланган.

Ўсмирлар (13—17 ёш) ўртасида таэквандо бўйича ўтказилган II республика чемпионати ташкилотчилари ҳам бежиз шу ерни танламадилар. Қолаверса, бу ердаги шарт-шароитлар, спорт иншооти раҳбариятининг қўллаб қувватлаши ҳам кенг кўламдаги мусобақанинг юқори савияда ўтишини таъминлади.

Татами (жанг ўтказиладиган майдон) устида қизғин баҳслар бораётган чоғда биз Ўзбекистоннинг тажрибали таэквандо усталарини суҳбатга тортиб ўз мулоҳазалари билан ўртоқлашишни илтимос қилдик.

● **Фурқат ХАЛИЛОВ—чемпионатнинг техник директори:**

— Ўсмирлар чемпионатига шахсий ҳисобда ғолиблик учун курашиш ниятида республикамизнинг турли бурчакларидан 200 га яқин спортчи ташриф буюрди. Албатта иштирокчиларнинг кўплиги кимгадир сифатдан кўра сон кетидан қувишдек кўриниши мумкин. Лекин, дадил ишонч билан таъкидлашимиз мумкинки, мураббийлар ҳақиқий истеъдодли шогирдларинигина олиб келганлар. Буни учрашувларнинг нақадар муросасиз ўтаётгани кўрсатиб турибди.

● **Эдуард ЛИ—ўсмирлар терма жамоасининг бош мураббийси.**

— Чемпионатда Европа, жаҳон чемпионатларининг, халқаро турнирларнинг ғолиблари билан бир қаторда ёш, спорт оламига эндигина кириб келаётган спортчиларнинг ҳам жуда кўплиги, уларнинг ажойиб маҳорат кўрсатаётгани бош мураббий сифатида мени қувонтирмай қўймайди. Чунки бугунги ўсмирлар эртага Ўзбекистон шарафини ҳимоя қилувчи терма жамоанинг асосини ташкил этадилар. Албатта, танлаш имкони қанчалар кенг бўлса, терма жамоанинг шунчалар қудратли бўлиши муқаррар...

Мусобақа якунлари мутахассисларнинг чемпионат олдидан билдирган фикрларини исботлади. Кутилганидек, Тошкент, Бухоро, Самарқанд, Сирдарё вилоятларининг спортчилари юқори натижаларга эришдилар. Шаҳримиз вакилларидан эса С. Ким, Ю. Пак, Б. Қулаҳматов, В. Ким, В. Изэатлар ўз вазн тоифаларида чемпионлик унвонини қўлга киритдилар.

Қизлар мусобақасида эса пойтахт спортчилари беш вазн тоифасидан учтасида ғолиб чиқдилар. О. Хан, Л. Гольцман, С. Якунина шоҳсупанинг юқори поғонасига кўтарилдилар.

Ўсмирлар ўртасида таэквандо бўйича ўтказилган II республика чемпионати якунланди. Ғолиблар ичидан саралаб олинган вакилларимиз шу йилнинг июлида Москвада ўтадиган жаҳон чемпионатида қатнашадиган ўсмирлар терма жамоасининг асосини ташкил этадилар.

● **СУРАТЛАРДА: чемпионат учрашувларидан лавҳалар.**

Андрей Пишненко суратлари.

* *Эшитдингизми?*

НАВБАТДАГИ ҚУРБОН КИМ?

ХХ АСР ўлати — ОИТС (СПИД) жаҳон спортининг энг кўзга кўринган вакилларини қурбонликка олишда давом этмоқда. Теннисчи Артур Эш, баскетбол «юлдузи» «Мэлжик» Жонсон, муз устида нафис учиш устаси Жон Карри... Яқинда улар қаторига яна бир спортчи — колумбиялик боксчи — Рубен Паласио қўшилди.

Ярим енгил вазн тоифасидаги спортчилар ўртасида жаҳон чемпиони ҳисобланган Рубен ўз унвонини сақлаб қолиш учун, англиялик тож даъвогари Жон Девирсон билан рингда куч синашиши лозим эди. Лекин Бутунжаҳон бокс ташкилоти Президенти жанг бошланишидан 48 соат олдин ўтказилган тиббий кўрик колумбиялик боксчининг қонида ОИТС хасталиги аломатлари борлиги аниқлангани, оқибатда у рингга чиқиш ҳуқуқидан маҳрум этилганини хабар қилди.

ИБОРА ТЎҒРИМИ?

АЛБАТТА, жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланиш саломатлик гарови, деган иборага шак келтириш ниятимиз йўқ. Аммо Франс Пресс агентлигининг сўнгги хабарлари ортиқча зўриқиш, кучли руҳий силсилаларга тўла профессионал спортнинг нафақат мухлислар олқишлари-ю, қуёш нурида ярқираган медаллар жаранги, даста-даста гуллардан иборат поёндозлардангина иборат эмаслиги унинг фожиага тўла жиҳатлари ҳам етарли эканлигини кўрсатди. Ўзингиз мушоҳада этинг-а.

Анъанавий Лондон марафонида қатнашаётган 47 ёшли англиялик Жон Бейли учун мазкур мусобақа сўнггиси бўлди. Югуриш масофасининг 10 километрида содир бўлган юрак хуружи уни ҳаётдан олиб кетди.

Американинг Сиу-Сити шаҳридаги мусобақада иштирок этаётган 21 ёшли спортчи Кэйд Кнутсон лангар билан сакраш пайтида ҳисобни нотўғри олган чоғи, махсус юмшоқ матларга эмас, тақир ерга боши билан тушган. Афсуски, уни қутқариб қолишнинг имкони бўлмади.

1971 йилги Европа чемпионати ғолиби, енгил атлетикачи Уве Байер 48 ёшида инфаркт хасталигидан оламдан кўз юмди. Ажал уни Туркиянинг теннис майдончаларининг бирида ўзининг совуқ бағрига олди.

ҚАСАЛЛИККА ҚАРШИ МАБЛАҒ

МАЛАЙЗИЯ пойтахти Куала-Лумпур 1998 йили ўтадиган Ҳамдўстлик ўйинлари мезбони бўлади. Яқинда унинг ташкилотчилари ушбу нуфузли мусобақага кетадиган маблағлар ҳақидаги рақамларни маълум қилдилар. Унда айтилишича, 50 миллион долларни ташкилотчилар маҳаллий, ўта хавфли касалликларнинг томирини қирқиш, шу маблағнинг чорак қисмини малайзиялик спортчиларни мусобақага тайёрлайдиган хорижлик мураббийларга тўлаш ва 9 миллион долларни мазкур мамлакатдаги энг оммавий спорт тури — бадминтонни ривожлантиришга сарфлашни мўлжалламоқдалар.

ТАСМАНИНГ НАРХИ ҚАНЧА?

БУЮК Британиянинг бокси тарихида ўчмас из қолдирган икки спортчи — Жимми Уайлд ва Дик Корбеттнинг чемпионлик тасмалари яқинда ким ошди савдоси орқали ўзининг янги эгаларини топди.

Лондонда ўтказилган савдода 1916—1923 йилларда Англия чемпиони бўлган Уайлд тасмаси 60 минг долларга, 1931—1934 йиллар чемпиони Корбетт белига қувват бағишлаган тасма 50 минг долларга сотилди.

● **Спорт оламидаги хабарларни «Тошкент оқшоми»нинг спорт шарҳловчиси Шуҳрат ЗОКИРОВ тайёрлади.**

МУСОБАҚА ҲОМИЙСИ

ХОРИЖИЙ давлатларда профессионал бокс энг оммавий, миллионлаб мухлисларига эга спорт турларидан бири ҳисобланади. Профессионал бокснинг Муҳаммад Али, Майк Тайсон каби вакиллари ҳақида эшитмаган, уларнинг шуҳратига тан бермаган инсон камдан кам топилади.

Ер юзининг кўплаб мамлакатларида жуда машҳур бўлиб кетган мазкур спорт тури Ўзбекистонимизда ўзининг дастлабки қадамларини қўймоқда.

Яқинда Қозоғистоннинг Жамбул вилоятида профессионал бокс бўйича йирик халқаро мусобақа бўлиб ўтди. Унда Тошкентнинг «Ўзбекистон», «Биллур» ва «Жаксон» клубларининг спортчилари иштирок этдилар.

Очиғини айтиш керакки, мусобақа ҳомийлигини зиммасига олган «Жамбулгаз» корхонаси (директори Қайрат Шатбақов) ўз вазифасини юксак даражада адо этиб барчанинг олқишига сазовор бўлди. Мазкур мусобақада келажаги порлоқ спортчи эканлигини кўрсатган қозоғистонлик боксчи Евгений Зайцевга «Жамбулгаз» турмуш икир-чикирларига ўралашиб қолмай фақат ўз устида ишлай олиши учун беш йил (!) давомида ҳар ойда 50 минг сўмдан стипендия бериб туришга қарор қилди. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, мазкур стипендия миқдори пулнинг қадрсизланиши ҳисобига ошиб бораверади.

Тошкентлик боксчилардан эса «Ўзбекистон» спорт клуби вакили Андрей Маскаев муваффақиятли қатнашди. У рингда машҳур боксчи, собиқ СССР терма жамоаси таркибида қатор халқаро мусобақаларда муваффақиятли иштирок этиб келган қарағандалик Мирошниченкони нокаутга учратди. Ғолиблик учун у 180 минг сўм пул мукофоти олди.

Ўзбекистондан борган вакилларимиз (афсуски, ҳали уларнинг ўз федерацияси йўқ) Қозоғистон профессионал бокс федерацияси (президенти Канэкбоев) билан Ўрта Осиё профессионал боксчилари ўртасида рейтинг учрашувлари ўтказишга келишиб олдилар.

ЯНГИЛИКЛАР, ХУШХАБАРЛАР

● УЛАН-Батор шаҳрида эркин кураш усталарининг тўққизинчи Осиё чемпионати якунланди. 12 давлат, жумладан, Ўзбекистон вакиллари қатнашган мусобақада Корея, Хитой, Монголия, Эрон спортчилари асосий совринларни қўлга киритдилар.

● 21-БОР ўтказилган «Дортмунд шахмат кунлари» турнири ниҳоясига етди. Турнир тугашига бир тур қолганда рақибларидан анча илгарилаб кетган Анатолий Карпов иккинчи ўринни эгаллаган Владимир Крамник билан дуранг натижага эришиб бош мукофот соҳиби бўлди.

Учинчи ўринни германиялик Кристофер Лутц забт этди.

● ФУТБОЛ бўйича Украина Кубоги ўйинларининг дастлабки ярим финал учрашувлари бўлиб ўтди.

Киевнинг «Динамо» ва Харьковнинг «Металлист» жамоалари учрашувида 1:1 ҳисоби қайд этилган бўлса, Запорожьенинг «Торпедо» ва Львовнинг «Карпати» клублари баҳси 0:1 ҳисобида якунланди.

● БУЮК Британиянинг Бирмингем шаҳрида спорт гимнастикачиларининг 17-жаҳон чемпионати бўлиб ўтди.

Кўпкураш финалида қатнашган вакилимиз Розалия Галиева олтинчи, сакраш бўйича маҳоратини намойиш қилган тошкентлик Оксана Чусовитина учинчи ўринни эгаллади.

● 17 ЙИГИТ ва қиздан иборат Ўзбекистон терма жамоаси Украинада ўтказилган қоягирлик мусобақасида муваффақиятли қатнашди. Собиқ Иттифоқнинг деярли барча республикаларидан вакиллар ташриф буюрган турнирда чирчиқлик спортчилар — Евгений Жирнов олтин, Владимир Саврасов — бронза медали соҳиби бўлдилар. Тошкентлик Нина Пяткова ҳам учинчи ўринни забт этди.

СОВРИН СОҲИБЛАРИ

ТОШКЕНТДАГИ «Алпомиш» спорт саройида каратэ бўйича Ўзбекистоннинг иккинчи очиқ чемпионати ўтказилди. Унда Қозоғистон, Қирғизистон, Ўзбекистоннинг етти вилояти ҳамда пойтахт жамоаларининг 182 нафар спортчиси иштирок этди.

Мусобақаларнинг биринчи кунидаги жанглар Ўзбекистон каратэ-до федерациясининг президенти, машҳур мураббий Арслон Иловга қувонч келтирди. Унинг икки ўғли Шуҳрат (65 килограмм) ва Шавкат (энг оғир вазн тоифасида) чемпионлик унвонини қўлга киритди.

Иккинчи куни спортчилар ката, яъни расмий машқлар мажмуини бажариш бўйича маҳоратларини намойиш этдилар. Унда андижонлик Б. Носиров бош соврин соҳиби бўлди.

Жамоалар бўйича эркаклар ўртасида биринчи ўрин Тошкентнинг «Старт» клубига, қизлар ўртасида қозоғистонликларга насиб этди.

Ўзбекистон вакиллари энди шу йилнинг ноябрь ойида Сурияда ўтадиган Осиё чемпионатида иштирок этадилар.

* *Суратли лавҳа*

ҲАР ЖИҲАТДАН МАДАД

ШАҲРИМИЗНИНГ энг ёш Бектемир туманида жойлашган 24-болалар ва ўсмирлар спорт мактабида айни кунларда учта — бокс, футбол ва баскетбол тўгараклари фаолият кўрсатмоқда.

Спорт устаси Козим Солиев раҳбарлик қилаётган бокс тўгарагига болалар 10 ёшдан қабул қилинадилар. Шуниси қувончлики, ана шу ўспирин болакайларнинг аксарияти сўнгги пайтларда ўтказилаётган қатор мусобақаларда муваффақиятли иштирок этаётирлар. Масалан, Ангренда ўтган Ўрта Осиё ва Қозоғистон давлатлари халқаро турнирида тўгаракнинг Марат Турусбоев, Рустам Ҳакимов, Нургали Жинбоев каби боксчилари совринли ўринларни эгалладилар.

Ташкил этилганига эндигина икки ой бўлган баскетбол тўгараги вакилларининг ғолибона юришлари ҳақида бирор нарса дейишга эрта бўлса, спорт мактабининг футбол жамоаси бош мураббий Анатолий Лошинин раҳбарлигида дастлабки ғалабаларини қўлга кирита бошлади. Наврўзга бағишлаб Тошкент вилояти, «Динамо», 3-БЎСМ ва Междуреченск шаҳри жамоалари иштирокида ўтказилган турнирда ҳам 24-спорт мактабининг футболчилари ғолиб чиқдилар.

24-болалар ва ўсмирлар спорт мактабининг жонкуяр жамоасини Бектемир тумани ҳокимлиги ва туман халқ таълими бўлими ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб турибди.

Усмон УСМОНОВ.

СУРАТДА: болалар ва ўсмирлар спорт мактаби ҳаётидан лавҳа.

Муаллиф сурати.

ПЕШҚАДАМ ТАЛАБАЛАР

ВОЛЕЙБОЛ бўйича Ўзбекистон чемпионатида иштирок этаётган аёллар жамоалари ўртасида бораётган кураш дастлабки турданоқ жуда қизғин бораётир. Лекин эндигина биринчи тур учрашувлари ўтказилган бўлишига қарамай мутахассислар ҳозирданоқ бош соврин Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институти талабаларига насиб этиши мумкинлигини эътироф этмоқдалар.

Қозоғистон очиқ чемпионатида катта тажриба орттириб қайтган «Интеркросс» қизлари барча беш ўйинни ўз фойдаларига ҳал этдилар.

Иккинчи ўринда республика олий спорт маҳорати мактаби, учинчи ўринда андижонлик волейболчи қизлар жамоаси бормоқда.

ЁМҒИР ПАНД БЕРОЛМАДИ

«МЕҲНАТ ўринбосарлари» спорт иншоотида Олмаота, Толдиқўрғон, Чимкент, Беларусь, Қирғизистон, Туркманистон ва Ўзбекистоннинг камондан отиш спортининг кучли усталари учрашдилар.

Машҳур спортчи Ольга Рогова хотира совринии учун ўтказилган мусобақада кучли шамол бўлаётгани ва ёмғир ёғаётганига қарамай иштирокчилар яхши натижаларга эришдилар.

Тошкентлик Максим Газиев 320 очко жамғариб бош совринни қўлга киритди. Яна бир ҳамшаҳримиз Элдор Сайфуллин 298 очко, олмаоталик Александр Мальчихин 296 очко тўплаб иккинчи, учинчи ўринларни бўлишиб олдилар.

Аёллар ўртасида олмаоталик машҳур спортчи Ирина Леонованинг олдига тушадигани топилмади.

Кумуш медаль тошкентлик Жанетта Збиковскаяга насиб этди.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ҲУРМАТЛИ ҚИЗЛАР ВА ЙИГИТЛАР!

Агар Сиз тикувчи, тўқувчи, ип йигирувчи касбларини эгалламоқчи бўлсангиз, хотин-қизлар модали кийимларини бичиш ва тикиш, кийимларни конструкциялаш, моделлаштириш ва машинада кашта тикиш сирларини эгалламоқчи бўлсангиз

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИНИНГ

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИГА

ЎҚИШГА КИРИНГ!

ФАҚАТ БИЗДАГИ ПУЛЛИК КУРСЛАР ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИ: **конструктор — модельерлар, хотин-қизлар модали кийимларини тикувчи усталар, машинада бадиий кашта тикиш ва замонавий трикотаж тикиш ускуналарида кўп йўналишда тўқувчилар.**

ЎСМИРЛАР УЧУН ҚУЛАЙ ШАРОИТ БОР — УЛАР ТАБИИЙ ЧАРМГА ИШЛОВ БЕРИШ ВА БУЮМЛАР ТИКИШ МУТАХАССИСЛИГИНИ ЎРГАНИШЛАРИ МУМКИН.

ЎЗ ИМКОНИЯТИНГИЗНИ БОЙ БЕРМАНГ!

ЎҚИШГА 9 ВА 11 СИНФЛАРНИ ТУГАТГАН ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

9 синфни битирган қизлар 3 йил ўқийдилар. Улар давлат таъминотида бўладилар, ҳамда ҳар ойда 3 минг 200 сўм овқат пули оладилар.

11-синфни битирган қизларга ҳар ойда 1 минг 300 сўмдан ортиқ стипендия берилади.

Ўқув-ишлаб чиқариш марказини битирганлар эгаллаган касби бўйича малака разряди берилганлиги тўғрисидаги диплом ва ўрта маълумот оладилар.

Улар ширкатлар, ижара, хўжалик ҳисобидаги ва қўшма корхоналарда ишлаш имкониятига эга бўладилар.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: ўқув-ишлаб чиқариш маркази бош раҳбари номига ариза, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат, турар жойидан маълумотнома, 6 дона фотосурат (3х4 см.), танлаган касби бўйича шуғулланиши мумкинлиги ёзиб кўрсатилган тиббий маълумотнома (086/У).

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Мироқилов кўчаси, 68-уй (38, 58, 67-автобуслар; 4, 7, 9, 24, 28-трамвайлар; 13, 16-троллейбусларнинг «Бобур боғи» бекати). Телефонлар: 55-78-28, 55-78-30.

ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИНИНГ

ўқув комбинати трамвай ва троллейбусни таъмирлаш бўйича электрослесарь ихтисослиги бўйича

17 ЯРИМ ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТЛАРНИ 6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

ШУНИНГДЕК, 3—4 ОЙДА (практика билан) ЭЛЕКТРОСЛЕСАРЛАРНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ УЧУН ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Ўқувчиларга 2280 сўмдан стипендия ва шаҳар электр транспортидан бепул фойдаланиш ҳуқуқи берилади.

Шаҳар электр транспорти ходимларига хизмат кўрсатиш учун Сирдарё қирғоғида дам олиш зонаси мавжуд.

Луначарский марказида ўқувчилар оромгоҳи бор.

БОШҚАРМА **«шаҳар электр транспорти»** ихтисослиги бўйича ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ МУҲАНДИСЛАРИ ИНСТИТУТИ **негизида кундузги бўлимга эга.**

КОММУНАЛ ҚУРИЛИШ ТЕХНИКУМИ **негизида эса «шаҳар электр транспортини таъмирлаш ва ундан фойдаланиш» ихтисослиги бўйича кундузги ва сиртқи бўлим мавжуд.**

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 91-53-82, 33-58-71 ва қуйидаги манзилгоҳга учрашилсин: А. Фитрат кўчаси, 180 «а» уй.

ЙЎЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

ЛИСУНОВ кўчасида иссиқлик трассасини таъмирлаш ишлари олиб борилиши муносабати билан

1993 ЙИЛ 5 МАЙДАН БОШЛАБ 20 НОЯБРГАЧА

22 ва 61 ЙЎНАЛИШДАГИ АВТОБУСЛАР ҲАРАКАТИ

ИЗЗАТ кўчасидан бошлаб ЖАРҚЎРҒОН, СЛОНИМ, АШРАФИЙ кўчалари бўйлаб, сўнгра ўз йўналишида қатнови

ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ

Маълумот олиш учун телефон — 55-44-58.

● Чирчиқ дарёсининг ўнг қирғоқ каналлараро гуруҳи бошқармаси қошидаги хўжалик ҳисобидаги қурилиш-таъмирлаш участкаси

ТУГАТИЛДИ.

Барча даъволар эълон чиққан кундан бошлаб 10 кун мобайнида 48-73-04 телефони орқали қабул қилинади.

ТЕАТР

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 1/V да **Севилья сартароши** (17.00), 2/V да **Али бобо ва қирқ қароқчи** (11.00), **Севги тумори** (17.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 1 ва 2 май кунлари соат 12 ва 15.00 да, 6 ва 7 май кунлари соат 18.00 да КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ.

«Тошкент оқшоми» газета редакцияси жамоаси газета ходими Шуҳрат Зокировга отаси **Содиқжон ЗОКИРОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлигининг Тошкент шифокорлар малакасини ошириш институти ректорати, касаба уюшмаси ташкилоти ва фтизиатрия кафедрасининг жамоаси кафедра ассистенти, тиббиёт фанлари номзоди **Мамурахон ИКРАМОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

Тошкент оқшоми

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитетида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй. Буюртма Г— 173 19899 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.30.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6